СВАБОДА

21 красавіка 1995 г. №16 Кошт 300 рублёў

Доказы злачынства хавае прэзідэнт

18 красавіка прадстаўнікі парламанцкай Апазіцыі накіравалі прэзідэнту Лукашэнку пісьмовы зварот з патрабаваньнем паказаць па нацыянальным тэлебачаньні відэазапіс гвалтоўнага нападу на дэпутатаў у зале Вярхоўнага Савету ў ноч з 11 на 12 красавіка.

"Людзі павінны даведацца праўду пра гэтае дзяржаўнае злачынства", — заявілі парламантары на прэс-канфэрэнцыі 19 красавіка, у якой удзельнічалі дэпутаты Зянон Пазьняк, Валянцін Голубеў, Алег Трусаў, Сяргей Навумчык і Ігар Гермянчук.

З.Пазьняк падкрэсьліў, што да сёньняшняга дня беларуская грамадзкасьць практычна ня ведае сутнасьці і падрабязнасьцяў падзеяў 11—12 красавіка, бо афіцыйная беларуская прэса імкнецца іх замаўчаць, тым часам як сродкі масавай інфармацыі ўсяго сьвету дэталёва паведамілі пра тое, што адбылося ў тую драматычную ноч, а таксама напярэдадні і пасьля яе. "Прэзідэнт заявіў на сэсіі, што відэазапіс будзе паказаны па тэлебачаньні, і мы настойваем, каб ён выканаў свае абяцаньні, — сказаў З.Пазьняк. — Гэта ня зойме шмат тэлевізійнага часу, будзе дастаткова паказаць тыя хвіліны (ад 2.45 ночы), калі адбываўся гвалтоўны захоп дэпутатаў".

Дэпутаты таксама патрабуюць, каб копія гэтага відэазапісу была перададзеная ў распараджэньне Пракуратуры Рэспублікі, якая ўзбудзіла крымінальную справу "па факце насільля, ужытага супраць дэпутатаў". Ігар Гермянчук падкрэсьліў, што "калі нават сьледчыя ня могуць атрымаць відэаматар'ял, на якім зафіксаваныя ўсе падрабязнасьці ўчыненага злачынства, то пра якую законнасьць можна гаварыць!"

Наколькі нам вядома, улады цяпер вельмі шкадуюць, што прэзідэнт публічна прызнаўся пра існаваньне поўнага відэазапісу. Цяпер ім даводзіцца цягнуць час і выкручвацца, каб нічога нікому не паказаць. Адначасова робяцца спробы зрабіць такі мантаж відэазапісу, каб схаваць сьляды злачынства і дыскрэдытаваць удзельнікаў галадоўкі. Як сказаў Алег Трусаў, "яны вялікія майстры мультфільмаў, але гэтым разам ім будзе вельмі няпроста зрабіць фальсіфікацыю".

"Тое, што адбылося ў ноч на 12 красавіка — гэта пракамуністычны путч, — падкрэсьліў Зянон Пазьняк. — Сілаю зброі была адхіленая з парламанту апазіцыйная частка дэпутатаў. Кіраваў гэтай акцыяй асабіста прэзідэнт Лукашэнка разам зь Ціцянковым і Сініцыным (пра гэта адкрыта паведаміў Цесавец). Былі зьбітыя і выкінутыя з залы якраз тыя дэпутаты, якія крытыкавалі палітыку прэзідэнта.

Гэтым самым была настрашаная частка іншых дэпутатаў, якія яшчэ вагаліся, і з парушэньнем працэдуры прэзідэнт працягнуў праз парламант усе свае авантуры, якія пазбаўляюць нашую краіну суверэнітэту". Як адзначыў Пазьняк, "нават Мусаліні, які пагражаў увесьць насаў разагнаць парламант, пабаяўся ўвесьці войскі, бо выдатна разумеў, што нават у той сітуацыі гэта будзе адпаведным чынам расцэнена эўрапейскай грамадзкасьцю". А прэзідэнт Лукашэнка, як бачым, пляваць хацеў на ўсіх.

"Цяпер, калі прэзідэнт Лукашэнка пераступіў цераз кроў, то ён пойдзе і далей", — лічыць Пазьняк. — Такіх людзей (тыпу Лукашэнкі, Жырыноўскага, Адольфа Гітлера, Леніна) грамадзкасьць ніколі сур'ёзна не ўспрымала. Яны выглядалі сьмешнымі, авантурнымі. Але грамадзкасьць рабіла вялікую памылку сьмеючыся і не ўспрымаючы іх сур'ёзна, ня ўлічваючы, што у руках гэтых людзей улада і велізарныя сілы са зброяй. Таму ня трэба рагатаць, слухаючы выступы Лукашэнкі. Я, як палітык, адношуся да гэтага абсалютна сур'ёзна. Таму што гэта людзі, якія здольныя праліць кроў, здольныя забіваць. І ў ноч на 12 красавіка яны гэта даказалі. Грамадзянская вайна — вось які можа быць лагічны канец палітыкі Лукашэнкі".

Дэпутаты Апазіцыі мяркуюць, што на дэмакратычныя выбары разьлічваць ужо не даводзіцца. Больш за тое, ёсьць верагоднасьць, што прэзідэнцкая ўлада будзе імкнуцца іх ўвогуле сарваць.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

"Тое, што я бачыў — жахліва"

"Відэазапіс гвалтоўнага захопу дэпутатаў у зале Вярхоўнага Савету ніколі ня будзе паказаны па тэлебачаньні", — так лічыць адзін з супрацоўнікаў тэлерадыёкампаніі (ён не пажадаў, каб называлася ягонае імя), якому выпадкова ўдалося паглядзець стужку.

"Тое, што я бачыў, — кажа ён, — вельмі жахліва: баевікі ў чорных масках з разгону, як ваўкі, накінуліся на дэпутатаў, якія сядзелі адзін каля аднаго, узяўшыся за рукі. Запіс вельмі якасны. Бачна, як дэпутатаў зьбіваюць, круцяць ім галовы, выцягваюць за рукі і ногі, чуваць жахлівыя крыкі..."

Першымі і, напэўна, апошнімі гледачамі гэтых кадраў былі некаторыя тэлежурналісты і многія тэхнічныя супрацоўнікі апаратнастудыйнага комплексу БТ, што па вуліцы Камуністычнай. Менавіта сюды на наступны дзень пасьля той жахлівай ночы прыехалі людзі прэзідэнта, каб перагнаць відэазапіс з бытавой касэты на прафэсійную. Увесь гэты відэаматар'ял яны забралі з сабой.

Паводле зьвестак газэты СВАБОДА, відэазапіс гэтых драматычных падзеяў спрабавалі купіць за вялікія грошы расейскія, а таксама заходнія тэлекампаніі. А можа давайце прададзім, Аляксандар Рыгоравіч?

А.Д.

Год заснаваньня 1902
Выходзіць з 1990

Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павал Жук
Выдавец „Газэта СВАБОДА, Ltd."

Наклад 77 000

Адрас рэдакцыі:
220088, Менск, вул. Іванаўская, 56
Тэл./факс 36-24-41

У Гомлі пратэстуюць супраць беззаконьня

Гомельская гарадзкая арганізацыя БНФ правяла ў абласным цэнтры збор подпісаў пад лозунгам "Народ супраць беззаконьня".

Арганізатары акцыі вылучылі наступныя патрабаваньні: "Свабоду сродкам масавай інфармацыі", "Свабодныя выбары ў Вярхоўны Савет", "У адстаўку прэзідэнта". Збор подпісаў часам перарастаў ў бурную дыскусію паміж маладымі людзьмі і ветэранамі, аднак усе спрэчкі завяршыліся мірна.

Акрамя таго, прадстаўнікі мясцовых структур БНФ прынялі заяву, у якой асудзілі гвалтоўныя дзеяньні прэзідэнта ў дачыненьні да дэпутатаў парламанцкай апазіцыі. Падобныя дзеяньні Лукашэнкі, на думку аўтараў заявы, дэстабілізуюць сітуацыю напярэдадні выбараў у парламант і могуць прывесьці да іх зрыву і ўстанаўленьня ў Беларусі непрыкрытай дыктатуры. У заяве таксама зьмяшчаецца заклік да ўсіх дэмакратычных арганізацыяў захоўваць пільнасьць і не паддавацца на правакацыі.

БелаПАН

Конкурс "Абяцанка — цацанка"

Больш абяцаньняў добрых і розных

Кампанія па выбарах у Вярхоўны Савет набірае сілу. Пра пераможцаў мы даведаемся пасьля 14 траўня. Але ўжо сёньня ясна: пераможцамі стануць тыя, хто найлепш авалодае высокім майстэрствам раздаваць абяцаньні.

Леташнія прэзідэнцкія выбары засьведчылі нечуваны росквіт культуры абяцаньняў у нашай краіне. Думаецца, сёньняшнія прэтэндэнты на дэпутацкае крэсла ні ў чым не саступяць свайму славутаму папярэдніку. Магчыма, яны нават выпрацуюць самабытныя нацыянальныя рысы — і тады выбаршчыкам давядзецца страсаць з вушэй ня толькі "інтэрнацыянальную лапшу", але і сакавітыя беларускія дранікі.

Газэта СВАБОДА вырашыла не заставацца ўбаку ад гэтых выключна цікавых падзеяў у жыцьці народа. Мы абвяшчаем конкурс "Абяцанка — цацанка".

Шаноўныя чытачы! Дасылайце нам самыя цікавыя, неардынарныя, неверагодныя абяцаньні кандыдатаў у дэпутаты (гэта могуць быць выказваньні агульнага характару — для ўсяго народа, а таксама адрасныя — для жанчын, для мужчын, моладзі, пэнсіянэраў, мэдыкаў, настаўнікаў...). Найлепшыя ўзоры мы абавязкова надрукуем.

Акрамя таго, пераможцаў чакаюць узнагароды: рэдакцыя СВАБОДЫ разам з шэрагам фірмаў-спонсараў устанавіла **прызавы фонд — 5 000 амэрыканскіх даляраў!** 30% гэтай сумы атрымаюць тыя, хто пачуў, запомніў, запісаў і даслаў нам самыя арыгінальныя абяцанкі. А рэшту — 70% — мы падзелім паміж самымі красамоўнымі і выніховлівымі кандыдатамі. Можа, гэтая капейка дапаможа ім выканаць тое, што яны наабяцалі даверлівым выбаршчыкам...

Абяцайце! Пішыце!

Чакаем.

Літва баіцца наплыву злачынцаў

Як паведаміў прадстаўнік беларускага МЗС, урад Літоўскай Рэспублікі не падтрымаў прапанову беларускага боку па ўстанаўленьні бязьвізавага рэжыму паездак у пэрыяд сьвяточных дзён каталіцкага і праваслаўнага Вялікадня, Радуніцы і Дня Перамогі.

Такім чынам, на пэрыяд названых сьвятаў захоўваецца візавы рэжым уезду-выезду на беларуска-літоўскай мяжы. Літоўскія ўлады патлумачылі сваю адмову тым, што існуе небясьпека пранікненьня на іхную тэрыторыю злачынцаў з Беларусі. Пры гэтым, напэўна, яны мелі на ўвазе ня столькі нашую краіну, колькі "неабсяжныя прасторы" Расейскай Фэдэрацыі, зь якой у нас фактычна няма ніякай мяжы — едзь хто хочаш з чым заўгодна.

А.Л.

Радыя б зьесьці, ды грошай няма

Перад Вялікаднем на складах 26-ці птушкафабрык Беларусі назапасілася звыш 25 млн. штук яек. Пра гэта паведаміў карэспандэнту СВАБОДЫ загадчык аддзелу гандлю "Белптушкапрама" В.Пагрэбняк.

Ён таксама сказаў, што больш за ўсё сабралася гэтай прадукцыі на прадпрыемствах Гарадзенскай, Берасьцейскай і Менскай абласьцей. Разам з тым сп.Пагрэбняк адзначыў, што гэта "звычайная сітуацыя", якая складваецца напрадвесьні ў птушкагадоўлі.

Аднак зусім іншае меркаваньне на гэты конт маюць самі вытворцы. Напрыклад, дырэктар Слонімскай птушкафабрыкі В.Бурлакоў заявіў карэспандэнту СВАБОДЫ, што калі і надалей не стабілізуецца эканамічная сітуацыя ў краіне, то прадпрыемства можа абанкруціцца. Паводле ягоных словаў, на фабрыцы назапасілася каля аднаго мільёна яек, а доўг толькі за камбікармы складае 2 млрд. рублёў. Попыт на дыетычную прадукцыю зьнізіўся з прычыны рэзкага зьбядненьня пакупнікоў. Зьменшыць колькасьць курэй таксама складана. Мясцовы мясакамбінат іх не прымае, бо ягоныя лядоўні і без таго перапоўненыя мясам.

В.В.

У Менску дрэвы рэжуць "мэрсамі"

Увечары 19 красавіка ў Менску на пр.Скарыны, каля пляцу Якуба Коласа, адбылася аварыя.

"Мэрсэдэс-600", які імчаў на вялікай хуткасьці, занесла на сустрэчную паласу і ад удару аб бардзюр ён узьляцеў у паветра, зрэзаўшы два дрэвы. Прызямліўся "мэрс" каля дзьвярэй кавярні "На ростанях", ударыўшыся носам у сьцяну. Самае цікавае, што лімузін пасьля гэтага меў даволі прыстойны выгляд (нават шкло засталося цэлым). Кіроўца і пасажыры зь месца здарэньня ўцяклі.

А праз некалькі гадзінаў пасьля аварыі ў міліцыю заявілася 68-гадовая жыхарка сталіцы, якая паказала адпаведныя дакументы, якія сьведчылі, што гэты шыкоўны лімузін належыць ёй (каштуе ён каля 100 тыс. даляраў).

Віктар ВАЛАДАШЧУК

Мечыслаў Грыб ідзе ў Вярхоўны Савет разам з братам

У Дзятлаўскай акрузе 129 апроч сьпікера Вярхоўнага Савету М.Грыба былі зарэгістраваныя яшчэ 5 кандыдатаў. Але напачатку гэтага тыдня двое зь іх адмовіліся балатавацца. Цікава, што прозьвішча аднаго зь іх таксама Грыб, завуць яго Іван Фларыянавіч (працуе старшынём Наваельненскага сельсавету). Невядома, ці сваяк ён Мечыславу Іванавічу і ці не зрабіў гэта на ягоную просьбу.

Цяпер з Грыбам будуць змагацца наступныя кандыдаты: настаўнік фізкультуры Дзятлаўскай школы В.Петрыкевіч (кандыдат ад Грамады), загадчык акушэрскага аддзяленьня райбальніцы А.Шапарэвіч (ад АДПБ) і член ПКБ, старшыня калгаса "1 Мая", В.Сьцяпура.

Цікава, што у суседнім Шчучынскім раёне балатуецца кандыдатам ў Вярхоўны Савет родны брат М.Грыба Уладзімер Іванавіч Грыб. Ён працуе старшынём райкаму прафсаюзу працаўнікоў аграпрамысловага комплексу, беспартыйны, вылучаны сходам у калгасе "Чырвоны сьцяг".

С.МАКС

Ці дапаможа кандыдатам песьня і малітва?

Зразумела, што 600 тысяч рублёў, якія паабяцаў выдаць Цэнтрвыбаркам кожнаму кандыдату ў дэпутаты на рэкламу ўласнай пэрсоны, вельмі мала, каб належным чынам паказаць сябе выбаршчыкам. Таму даводзіцца ісьці на розныя хітрасьці. І прыклад тут паказваюць кандыдаты Лукашэнкі.

Скажам, у Шклоўскай акрузе балатуецца першы памочнік прэзідэнта Ул.Канаплёў. Менавіта з гэтым фактам выбаршчыкі зьвязваюць падзею, якая адбылася тут у сераду 19 красавіка. У гэты дзень у Шклове быў грандыёзны канцэрт з удзелам вядомага кампазітара В.Раінчыка, "Верасоў" і "Песьняроў" на чале з Ул.Мулявіным. Канцэрт быў бясплатны, публіку прапускалі па запрашальных білетах, якія разьмяркоўваў старшыня акруговай выбарчай камісіі Ул.Клюйко.

А кампазітар Ігар Лучанок тым часам вымушаны змагацца сам за сябе. Аказваецца, ён таксама вырашыў стаць дэпутатам і балатуецца ў Мар'інай Горцы, што каля Менску, дзе акрамя яго зарэгістраваныя яшчэ 10 кандыдатаў.

Дарадца прэзідэнта па эканамічных пытаньнях А.Сазонаў балатуецца па Акадэмічнай акрузе ў Менску. Яго вылучылі без асаблівага шуму на Маргарынавым заводзе. Дзеля гэтага сходу нават часова спынілі вытворчасьць.

Рвануў у дэпутаты і першы намесьнік Ціцянкова (кіраўніка справамі прэзідэнта) А.Харужык. Ён вылучыўся ў Слоніме. Адну зь першых сустрэчаў ён меў у Жыровіцкім манастыры са сьвятымі айцамі, якія блаславілі сп.Харужыка на перамогу.

Віктар ВАЛАДАШЧУК

Жырыноўцам таксама хочацца

Суворaўская акруговая камісія Горадні адмовіла ў рэгістрацыі жыхару Менска Аляксандру Рабатаю, вылучанаму кандыдатам у Вярхоўны Савет беларускай філіяй партыі Жырыноўскага.

Аднак Цэнтральная выбарчая камісія, куды ён зьвярнуўся са скаргаю, зарэгістравала яго.

У Горадні вылучаліся яшчэ тры жырыноўцы. Але адзін зь іх раптам зьняў сваю кандыдатуру. Гэта крыху вядомы юрыст Іосіф Вялента. Летась ён быў прызначаны начальнікам юрыдычнай службы адміністрацыі прэзідэнта, але неўзабаве быў звольнены за будаўніцтва катэджаў.

Адзін з жырыноўцаў балатуецца ў Карэліцкім раёне. Гэта супрацоўнік сакратарыяту Канстытуцыйнага суда нехта Ваўчок.

С.МАКС

Сяргей НАВУМЧЫК

Іхныя рукі ўжо ў крыві

Прамова Лукашэнкі на сэсіі ВС 12 красавіка у ступені фальсіфікацыяў пераўзыйшла ўсе ягоныя ранейшыя выступы. Былы лектар таварыства "Веды" добра засвоіў мэтады гёбэльсаўскай прапаганды: хлусьня чым болей неверагодная, тым болей эфэктыўная. (Ніжэй цытаты прэзідэнта паводле стэнаграмы.)

"Я сразу подумал о провокации"

Некаторыя журналісты ўсьлед за прэзідэнцкім адміністратарам Сініцыным ужо пасьпелі абвінаваціць у ананімным званку дэпутатаў Апазіцыі. У якасьці аргумантаў нават прыводзіўся той факт, што яшчэ а 17-й гадзіне 11 красавіка радыё "Свабода" абвесьціла пра магчымасьць прымяненьня сілавых акцыяў у дачыненьні да дэпутатаў. Маўляў, адкуль зьвесткі, з чаго раптам такая апэратыўнасьць?

Гэта праўда: апэратыўнасьць зусім ня тая, што на дзяржаўным беларускім радыё. Але, разам са "Свабодай", інфармацыю перадавалі і найбуйнейшыя сусьветныя агенцтвы. "Белінфарм", натуральна, у гэтую катэгорыю не трапляе. Праўда, зайздросную прадбачлівасьць праявіла і камэнтатарка беларускай тэлевізіі сп-ня Муха: у сваім вечаровым рэпартажы яна некалькі разоў закцэнтавала ўвагу на тое, што прэзідэнт усё рабіў, каб вырашыць канфлікт мірнымі сродкамі. Не інакш — Касандра.

Пра тое, што супраць 19-ці дэпутатаў, якія абвесьцілі галадоўку, можа быць прыменена сіла, мы даведаліся ўдзень 11 красавіка ад людзей, імёны якіх абнародаваць тут не абавязкова. Мы былі зацікаўленыя ў тым, каб пазьбегнуць насільля, і таму імкнуліся папярэдзіць пра такую верагоднасьць як мага болей журналістаў. Нам здавалася, што ў Лукашэнкі і ягонай кампаніі яшчэ існуюць нейкія маральныя бар'еры і яны пабаяцца грамадзкай увагі. А 16-й гадзіне мы перадалі адпаведную заяву і М.Грыбу (гл. яе копію).

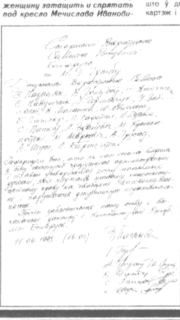
"Кто дал право сюда эту женщину затащить и спрятать под кресло Мечислава Ивановича Гриба и этими мешками прикрыть?"

Пасьля 18 гадзінаў прэзідэнцкая ахова запатрабавала ад журналістаў пакінуць залу. Зразумела, што бальшыня з акрэдытаваных у ВС замежных карэспандэнтаў зрабілі гэта неахвотна: журналіст мае права і абавязаны бачыць падзеі, пра якія піша, на ўласныя вочы. Дарэчы, і мы таксама былі зацікаўленыя ў прысутнасьці прадстаўнікоў прэсы: нам здавалася, што пры іх прэзідэнцкія людзі будуць вымушаныя паводзіць сябе больш прыстойна. Але застацца ўдалося толькі карэспандэнтцы радыё "Свабода" Алене Радкевіч.

А 23-й гадзіне, калі ў залу ўвайшла прэзідэнцкая ахова, Радкевіч знаходзілася за сталом старшыні ВС (бо менавіта на ім была настольная лямпа) і працавала над рэпартажам. Рукі ёй не круцілі, але выцягнулі з дыктафона касэту. На нашыя патрабаваньні вярнуць журналістцы яе рабочы матар'ял, ахоўнік адказаў катэгарычным "не". Гэта — парушэньне правоў журналіста, зафіксаваных у шэрагу міжнародных дакумантаў. Празь некалькі хвілінаў А.Радкевіч вывелі з залы і затрымалі.

"Я ни на каких "Мерседесах" сюда не ехал. Наумчик говорит, что там флажок был в чехле... Флажок мой, на моем автомобиле, снимается, не зачехляется. И как Наумчик, если он здесь сидел, он не мог в час ночи выйти... Они просто физически не могли куда-то пройти, выйти и так далее... Поэтому, это вранье, что они видели тут, как на "Мерседесе" приехал Лукашенко..."

Каля паловы першай ночы мы атрымалі інфармацыю, што Алена Радкевіч не вярнулася дахаты: яе апытвалі ў памяшканьні аховы. Некалькі дэпутатаў сыйшлі на першы паверх. Зрабіць гэта было вельмі проста, бо ўсе дзьверы былі адчыненыя. Міліцыя нават прапанавала мне выйсьці на плошчу, праўда, без гарантыяў вяртаньня ў залу. За цэнтральнымі дзьвярыма стаяла група журналістаў — інтэрвію давялося даваць праз зачыненыя шкляныя дзьверы. Журналісты паведамілі, што ў двор Дома ўраду праехаў картэж і ў прэзідэнцкіх пакоях запалілася сьвятло. Вяртаючыся па левай лесьвіцы, я зазірнуў за фіранкі — на пляцоўцы перад прэзідэнцкім пад'ездам стаяў лукашэнкаў "Мэрсэдэс", побач — міліцэйскія машыны. Шпіль для сьцяжка быў пусты (ня ведаю, якім чынам Лукашэнка зрывае ненавісны яму сімболь). Між іншым, празь некалькі хвілінаў прэзідэнцкі лімузін бачыў і Алег Трусаў. Знаходжаньне Лукашэнкі ў Доме ўраду — яшчэ адно пацьверджаньне таго, што ні ў якую "бомбу" яны ня верылі. Натуральна ж, Вярхоўны галоўнакамандуючы ня мог сабе адмовіць у задавальненьні асабіста кіраваць апэрацыяй па ўзброенай дэпартацыі сваіх палітычных апанэнтаў. Зрэшты, магчыма, прэзідэнцкі лімузін браў Іван Ціцянкоў. Пакатацца.

"Мне Тесовец со слезами на глазах позвонил около 12 часов ночи и сказал: "Александр Григорьевич, не получается по-хорошему, повынимали ножи, достали лезвия... Первое, говорят — вскрываем вены, отрезаем себе головы и вас повырезаем, кровью зальем здесь все."

Цікавае відовішча атрымліваецца: апазіцыянэры без галоваў, але з кінжаламі носяцца за прэзідэнцкімі ахоўнікамі... Амаль як у рамане Майн Рыда "Вершнік без галавы". Ня трэба, Аляксандар Рыгоравіч, чытаць на ноч жахлівых кніжак.

Кожнае зьяўленьне Цесаўца суправаджалася запальваньнем сьвятла ва ўсёй залі і здымалася дзьвюма відэакамэрамі. Пакажыце кадры, дзе мы з нажамі і лёзамі.

"Я просил: учтите, нас провоцируют. Ни в коем случае, даже не царапните этого человека, поскольку будет гвалту на весь мир."

Пазьняк сядзеў перада мною, і я бачыў, што яго білі з асаблівай жорсткасьцю. Адзін "гарыла" ударыў яго нагой у грудзі, другі круціў галаву і цісnуў вочы. Потым, калі выводзілі, Пазьняка білі аб сьцяну. Судова-мэдычная экспэртыза зафіксавала ў яго пяць пашкоджаньняў рознай цяжкасьці.

"Да никто никого не бил, никто никого не ломал".

Я якраз належу да тых нешматлікіх, каму дасталася менш. Бо сядзеў у цэнтры і калі зьлева пачалі круціць дэпутата Беленькага, спрабаваў нешта даказваць ім пра "дэпутатацкі імунітэт". Аднак хутка апынуўся са скручанымі рукамі. Потым так і валаклі да самага "варанка".

Але пасьпеў убачыць, як білі дубінкаю па сьпіне Віталя Малашку, Мікалая Крыжаноўскага з крэсла выцягвалі за шыю. Перада мной валаклі Беленькага — адзін з "пятністых" спэцназаўцаў падскочыў і нагой ударыў яго ў жывот.

"Их препроводили по три человека в машину... Я говорю: больше машин пригоните. "Уазик", легковые машины, отвезите домой..."

Нас кідалі па чатыры-пяць чалавек у жоўтыя "варанкі", прычым кідалі, пераважна, галавою ўперад. Нумар майго "варанка" быў 09-03 МИМ. Высадзілі нас у цэнтры горада. Аляксандра Шута перад тым як выпусьціць, яшчэ раз жорстка зьбілі дубінкамі.

"Поэтому мы покажем народу эту пленку..., которая приводится в соответствие с тем, что мы должны вам показать".

Можна ўявіць, што майстры фальсіфікацыяў пастараюцца, каб прывесьці "в соответствие". Але мы зьвярнуліся да прэзідэнта з патрабаваньнем выканаць хоць бы адно са сваіх шматлікіх абяцаньняў: паказаць па нацыянальным тэлебачаньні поўны (без купюраў!) відэазапіс нашага захопу і дэпартацыі з залы (2.45—3.10).

Гэты запіс павінен быць прад'яўлены і сьледчым пракуратуры. Зь некаторых "гарылаў" удалося сарваць маскі, і іх, відавочна, можна апазнаць. Як і таго бамбізу ў паўвайсковай форме, які камандаваў разам зь Цесаўцом і Каралёвым. Месца ўсіх гэтых людзей — на лаве падсудных.

Віталь ЦЫГАНКОЎ

„Права на ганьбу“

Чамусьці прынята лічыць, што ў сваёй кіпучай дзейнасьці Аляксандру Лукашэнку няма на каго абаперціся. Трэба, аднак, удакладніць: няма на каго абаперціся сярод прыстойных людзей.

Сапраўды, размову трэба весьці не пра сацыяльную базу прыхільнікаў Лукашэнкі, а хутчэй пра базу псіхалагічную. Інакш кажучы, Лукашэнку падтрымліваюць самыя розныя слаі насельніцтва, аб'яднаныя не ідэйнымі перакананьнямі, а стылем паводзінаў і адносінамі да іншых людзей.

Шматлікія сацыялагічныя дасьледаваньні пераканаўча даказваюць, што апірышчам Лукашэнкі зьяўляюцца бяднейшыя і малаадукаваныя людзі. "Народны заступнік" вельмі трапна і ярка адлюстраваў у сваёй асобе і фразэалогіі тое ачмурэньне, азлабленьне, прагу помсты ўсім "сыценькім і чысьценькім", якая існуе сярод часткі насельніцтва. Пры тым Лукашэнка ня толькі ловіць і агучвае падобныя пачуцьці, ён каталізуе, разьвівае іх. Гэта як на канцэрце цяжкага року, дзе артыст і публіка падсілкоўваюцца неасэнсаванай энэргіяй, што ідзе з залы на сцэну і наадварот. Лукашэнка прыцягвае энэргію злосьці і агрэсіі з усёй Беларусі, і са сцэны (трыбуны) вяртае яе, шматкроць павялічанай, сваім слухачам. У гэтым сэнсе, як гэта кашчунна ні прагучыць, Лукашэнка, бадай, самы "народны" палітык Беларусі.

Прыроду такога фэномэну немагчыма растлумачыць, апэлюючы традыцыйнымі паняцьцямі тыпу "даверлівы народ" і "зламысныя кіраўнікі". Безумоўна, усё гэта ёсьць, як і ёсьць панаднасьць да гучных лозунгаў, спадзяваньне на цуд і "добрага дзядзьку", вера ў "свайго хлопца". Але такія людзі — падманутыя і непрадбачлівыя — толькі частка электарату Лукашэнкі. Ёсьць і іншы бок праблемы, пра які не прынята гаварыць журналістам і асабліва палітыкам. Гэта — вечная і таямнічая схільнасьць чалавека да зла і нянавісьці.

Вялікія мысьляры ўсіх эпохаў папярэджвалі, што ў чалавечай прыродзе існуюць такія глыбіні, у якіх лепей ня корпацца, не кранаць іх. Лукашэнка ж першы сярод беларускіх палітыкаў пачаў апэляваць не да розуму, а да падсьвядомасьці, інстынктаў. Ён пачаў гаварыць самыя грубыя рэчы такімі ж словамі, у такім выглядзе, як іх прамаўляюць на вуліцы, у чарзе, у натоўпе. Яшчэ ў перадвыбарчай кампаніі сваімі дзеяньнямі і заявамі Лукашэнка катастрафічна апусьціў узровень маральнасьці беларускай палітыкі. Ён сьвядома гуляў на самых нізкіх пачуцьцях сваіх выбаршчыкаў, надаючы гэтым правам свабоду і легальнасьць.

Калі кандыдат у прэзідэнты Лукашэнка ўчыняе бойку зь міліцыянтам, які ахоўвае ўваход у будынак, што павінен адчуваць просты чалавек? "Яму — можна, а мне — нельга?" Калі прэзідэнт з трыбуны Вярхоўнага Савету істэрычна зьневажае сваіх апанэнтаў, абзываючы іх самымі грубымі словамі, — ён дае прыклад. Калі прэзідэнт пастаянна нахабна хлусіць, відавочна захапляючыся сваімі здольнасьцямі падманваць? Калі Лукашэнка гаворыць бязглуздыя рэчы пра беларускую мову, ён дае права абмежаваным і неадукаваным людзям не падымацца на ўзровень яшчэ адной вывучанай мовы, а апускаць рэчаіснасьць да ўзроўню свайго разьвіцьця. Ён дае мадэль паводзінаў: усё складанае, незразумелае, усё, што ўзвышае — дрэнь. Калісьці Дастаеўскі ўклаў у вусны галоўнага "беса" Пятра Верхавенскага такія словы: *"Рускі народ можна прывабіць толькі даўшы яму права на ганьбу" ("право на бесчестие")*. Ці ня гэтае права дае беларускаму народу ягоны прэзідэнт, калі заяўляе, што адны законы ён будзе выконваць, іншыя — не?

Усімі сваімі словамі і дзеяньнямі Лукашэнка імкнецца пераканаць жыхароў Беларусі, што закон у нашай краіне — нішто, а грубая, неразумная сіла — гэта ўсё. Здаецца, няма ніякай найгоршай фантазіі, якая б не магла ажыцьцявіцца ў Беларусі. "Ну, ён яшчэ і Сярэдзіча здыме", — жартавалі журналісты. Зьняў. "Аўкцыёны не праводзяцца, — можа, інвэстфонды прыкрыць?" — іранізавалі эканамісты. Прыкрыў. Лукашэнка як бы выпрабоўвае ўсіх нас на цярплівасьць і пакорлівасьць. А што, калі ботам па мордзе? Нармальна, прайшло.

Аднак вяршыняй, апагеем (на сёньняшні момант) гэтага "права на ганьбу" стаў бандытызм супраць дэпутатаў Апазіцыі. Лукашэнка пераступіў тую рысу, за якой звычайнае для яго хамства пераходзіць у злачынства — і гэта ўжо будзе кляймом на ўсё ягонае жыцьцё. Галоўнае ж, ён зьнішчыў тую маральна-этычную мяжу недазволенага, якая павінна існаваць у кожным нармальным грамадзтве. Цяпер няма ніякіх тармазоў, цяпер усё дазволена. І некаторым асобам гэта падабаецца, яны гавораць: "Правільна, што пакалацілі — навошта ж яны парадак парушаюць?" Калі адны палітычныя лідэры абуджаюць у чалавеку стваральныя сілы, гонар, годнасьць, то Лукашэнка прабуджае нізкае, злое, зграйнае.

"Хлеба і відовішчаў!" — патрабавалі рымскія плебеі. Ня маючы здольнасьцяў забясьпечыць хлебам, Лукашэнка ўсю сваю энэргію канцэнтруе на арганізацыі самых нізкапробных відовішчаў. Ён "заводзіць" разьюшаны натоўп, які ўжо гатовы апусьціць вялікі палец уніз, што азначае — "сьмерць гладыятару".

Хрысьціянскія паняцьці дабра і зла былі зьнішчаны ў галовах савецкага чалавека. Перабудовачныя гады замест камуністычных прынцыпаў стварылі маральную пустату для многіх людзей. "Сьвятое месца пустым не бывае". У тых, хто ня мае духоўнага апірышча, вельмі лёгка стала зьяўляцца новая ідэалогія: непавага да правоў іншых, стаўка на сілу, пошук ворагаў, дзейнасьцю якіх тлумачацца ўсе ўласныя няўдачы. Вядома ж, такі тып людзей — груба агрэсіўныя, малапісьменныя, але надзвычай самаўпэўненыя, якія ня бачаць у сабе ніякіх хібаў і не даруюць недахопаў іншым, — такі тып існаваў заўсёды, ён вечны.

Але толькі цяпер, калі сам кіраўнік краіны мае рысы гэтага тыпу, толькі цяпер ён легалізаваўся, так бы мовіць, "маральна" ўзаконіўся. Цяпер гэты тып зь легендарным гранатамётам шамгае па калідорах улады, наводзячы дрыжыкі на розных там міністраў і дэпутатаў. Булгакаўскія швондары павылазілі з усіх шчылінаў, ствараюць камітэты па абароне расейскай мовы і ачышчэньню ад карупцыі...

Швондары весяляцца, цяпер іхны час.

Параноя — гэта "ўсур'ёз і надоўга"

Цытата з падручніка

А. А. КИРПИЧЕНКО

ПСИХИАТРИЯ

Допущено Главным управлением учебных заведений Министерства здравоохранения СССР в качестве учебника для студентов медицинских институтов

2-е издание, переработанное и дополненное

МИНСК «ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА» 1989

У *паранойяльных психопатов* доминируют сверхценные идеи собственной правоты, достоинства, превосходства над другими людьми, повышенный эгоизм, самодовольство, самомнение. Все происходящее вокруг они оценивают по отношению к своему «я». События же, не затрагивающие интересы паранойяльного психопата, расцениваются им как второстепенные и малозначимые. Отличаясь повышенной злопамятностью, патологическим упрямством, грубостью и бестактностью, паранойяльные психопаты из всех встречающихся им людей выделяют тех, которые беспрекословно подчиняются и полностью соглашаются с их болезненно измененными идеями. Это «свои» люди. А возражающих или просто несогласных с ними относят к врагам. И этого несогласия не прощают никому, требуют полного признания своей правоты. Инертность, тугоподвижность психических процессов, узость кругозора приводят в конце концов психопата-параноика к постоянным конфликтам, сутяжничеству и кверулянству. Самое важное для них — это мысль об особом значении его собственной личности.

Параноики относятся к своим суждениям без достаточной критики, основывают их обычно на логических ошибках, склонны к пустым рассуждениям, где доминирует какая-нибудь одна мысль, доводят ее до крайних пределов, не замечая явной абсурдности высказываемого.

Патологическая односторонность мышления паранойяльных психопатов, как правило, не вызывает положительной оценки окружающих. Это порождает в них отчужденность, а затем враждебность. Они становятся неуживчивыми и агрессивными, обороняясь, всегда нападают, считая себя жертвой несправедливости. Будучи мстительными и злопамятными, они проявляют настойчивость в «борьбе за правду», несмотря на попытки близких и родственников разубедить их.

Саюз палякаў пратэстуе

19 красавіка ў Горадні адбыўся мітынг пратэсту, арганізаваны Саюзам палякаў.

Галоўным лейтматывам мусіла стаць тэма пабудовы ў Горадні польскай школы, якой палякі марна дамагаюцца ад ураду. А.Лукашэнка падчас прэзідэнцкай выбарчай кампаніі абяцаў дапамагчы, а цяпер адмаўляецца трымаць свае слова.

Аднак прамоўцы паступова прыйшлі да высновы, што ня гэта галоўнае, а палітычная сітуацыя ў краіне, дзе парушаюцца правы чалавека і прэзідэнтам сьвядома распальваецца канфрантацыя ў грамадзтве. Удзельнікі трымалі плакаты з надпісам "Будзе жыць беларуская мова, будзе жыць і польская". Некаторыя прамоўцы нават заклікалі да грамадзянскага непадпарадкаваньня гэтай уладзе.

У рэзалюцыі, прынятай на мітынгу, падкрэсьліваецца, што эканамічная сітуацыя і жыцьцё людзей пагаршаюцца, а ў гэты час палітычныя рашэньні дамінуюць над эканамічнымі, народу замест хлеба навязваюць рэфэрэндум.

Удзельнікі мітынгу адназначна выказаліся за захаваньне адной дзяржаўнай мовы, а таксама беларускіх герба і сьцяга.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Калгасная імпэрыя Дубко каля Горадні

Напачатку гэтага тыдня ў Горадні чакалі прыезду А.Лукашэнкі. Аднак прэзідэнт не прыехаў.

Відавочна, што напярэдадні выбараў Лукашэнку не зашкодзіла б, каб знайсьці падтрымку сваёй палітычнай лініі, наведаць Гарадзеншчыну, дзе ён ніколі не карыстаўся вялікай папулярнасьцю. Досыць згадаць, як яго даволі непрыязна сустрэлі гарадзенцы, калі прэзідэнт прыяжджаў у горад прызначаць абласнога "вэртыкальнага".

Падобным чынам яго маглі б сустрэць і цяпер: пасьля гвалту над дэпутатамі Апазіцыі ў парламанце і пасьля зацьверджаньня пытаньняў прэзідэнцкага рэфэрэндуму, ідэю якога шмат хто ў Горадні не падтрымлівае.

Між іншым, у мясцовых палітычных колах рабіліся прагнозы наконт таго, што Лукашэнка можа памяняць старшыню аблвыканкаму А.Дубко, бо нездарма ж зьбіраўся прыехаць на некалькі дзён. Час для кадравых зьменаў, магчыма, неадпаведны, але гэта даволі верагодна. Сярод мясцовага начальства таксама лічаць, што Дубко чалавек часовы. Чаму? Палітычна гэта нейтральная асоба, а прыхільнікі Лукашэнкі не пакінулі надзеі займець на гэтай пасадзе свайго чалавека. Тым часам А.Дубко падмацаваў сваю сёньняшнюю пазіцыю, замяніўшы ў вобласьці больш за паўсотню старшыняў калгасаў на новых. А частку зь іх паставіў на чале выканаўчай улады ў розных раёнах вобласьці.

Зрэшты сам Дубко не імкнуўся на сваю сёньняшнюю пасаду. Ёсьць і яшчэ дзьве акалічнасьці. Сп.Дубко хварэе на сэрца, а новая пасада вымагае шмат клопату і нэрваў. І нарэшце, пагадзіўшыся на большае, Дубко можа застацца безь нічога. Калгас "Прагрэс", якім ён кіраваў, Дубко пакінуў на свайго намесьніка — былога першага сакратара Мастоўскага райкаму сп.Равяку (каб у выпадку чаго — вярнуцца назад). Дубко ў гэтым вельмі зацікаўлены.

Рэч у тым, што з "Прагрэсам" мяжуе калгас "Азёры", якім кіруе сын Дубко. З другога боку з "Прагрэсам" суседнічае калгас "Гожа". Раней гэтым калгасам кіраваў сын нябожчыка Арцыменя. Аднак, як толькі "вэртыкальную" уладу ў вобласьці ўзначаліў А.Дубко, другі ягоны сын пераняў кіраўніцтва ў "Гожы".

Такім чынам, паблізу абласнога цэнтру ўтварылася своеасаблівая тэрыторыя з трох калгасаў, якімі кіруе сям'я Дубко. А гэта і ворыўныя землі, і паляўнічыя ўгодзьдзі, і лясы, і азёры, і нават частка нёманскага берагу. Іншымі словамі, Аляксандар Дубко ўмацаваў свае тылы і губляць іх ня мае намеру.

Аляксандар Лукашэнка на гэтым тыдні адмяніў свой візіт на Гарадзеншчыну, а ў Горадню замест яго чамусьці прыяжджаў мітрапаліт Філарэт. Ён нікога здымаць не зьбіраўся, а толькі наведаў хрысьціянаў, якую нядаўна пабудавалі каля гарадзенскага праваслаўнага сабора.

С.М.

Першая ахвяра змаганьня з карупцыяй

Дэпутат Вярхоўнага Савету Аляксандар Калодка падаў у суд на Гарадзенскае тэлебачаньне, але сам ужо ня рады гэтаму.

19 красавіка ён не зьявіўся на судовае паседжаньне. Чаму? Рэч у тым, што сп.Калодка зноў спрабуе трапіць у Вярхоўны Савет наступнага скліканьня і разумее, што ня варта, каб падчас выбарчай кампаніі ягонае прозьвішча згадвалася ў сродках масавай інфармацыі ў разьдзеле судовай хронікі. Балатуецца ён у Слонімскім раёне.

Прозьвішча сп.Калодкі некалькі разоў згадваў у сваіх антыкарупцыйных прамовах А.Лукашэнка. Ён абвінавачваў Калодку ў тым, што той, займаючы пасаду намесьніка старшыні Гарадзенскага аблвыканкаму, увахо́дзіць у праўленьне аднаго з банкаў. Аднак Калодка на Лукашэнку ў суд не падаваў. А вось тэлебачаньне, дзе паўтарылі названы Лукашэнкам факт, ён вырашыў засудзіць.

С.МАКС

Хто намі будзе кіраваць

Беларусам прапануецца выбар: паміж вялікімі грашыма і вялікай ідэяй

Цяпер ужо ясна, што з парламанцкімі выбарамі прэзідэнт трапіў у даволі жорсткі цэйтнот. Па-сутнасьці, выканана толькі адна палова задачы: зь вялікім рыпам збудавана "вэртыкаль" і ў асноўным завершаны кадравыя перастаноўкі ў апараце выканаўчай улады. З гэтага боку праблема ўмацаваньня асабістай улады Лукашэнкі, можна лічыць, вырашаная. З пэўнымі дапушчэньнямі, бо, калі прадстаўніком прэзідэнта на месцы становіцца былы партыйны начальнік, чакаць ад яго поўнай лаяльнасьці цяжка (такіх выпадкаў дастаткова).

Горш іншае. Напярэдадні выбараў Лукашэнка ня мае ніякіх гарантыяў у тым, што атрымае паслухмяны Вярхоўны Савет. Хутчэй наадварот. "Сакрэтны" загад прэзідэнта вылучыць у кандыдаты міліцыянтаў — крок адчаю, які выклікае хіба што іронію.

Адсюль вынікаюць непаразуменьні з арганізацыяй выбарчай кампаніі. Напрыклад, зусім сьмешная сума выдаткаваная на гэтую мэту: 68 мільярдаў усяго і па 600 тысяч на кожнага брата-кандыдата. Пры гэтым прэзідэнт пагражае зьліквідаваць фірмы, якія прафінансуюць кандыдата ці зьняць з пасады апошняга, калі той выкарыстае службовую машыну.

Адкуль растуць вушы — уцяміць няцяжка. Аляксандар Рыгоравіч упусьціў час. Выбары яму зараз непатрэбныя, больш за тое — небясьпечныя. Цалкам верагодна, што паміж прэзідэнтам і новым парламантам будзе канфрантацыя.

Якія ж сілы імкнуцца ў Вярхоўны Савет?

Камуністы

Зрэшты, камуністы і Лукашэнка — гэта аладкі з аднаго цеста, але пасмажаныя ў розны час. Розьніца, аднак, у тым, што адзін уладу мае, другія ж прагнуць рэваншу. Тут праходзіць водападзел.

Між іншым, памыляюцца тыя, хто лічыць ПКБ карыкатурнай арганізацыяй. Хоць бы таму, што за яе сьпіною маячыць цень КПБ. Пасьля 1991 г. вядомыя раней функцыянэры кампартыі зьніклі ў агульнай масе. І дзе ж яны цяпер?

Іхныя прозьвішчы мне даводзілася сустракаць у сьпісах праўленьняў даволі багатых банкаў, фірмаў, кампаніяў. Канечне, яны там на другіх-трэціх ролях, ды ім першыя і не патрэбныя. У нейкай ступені іхны посьпех можна растлумачыць вопытам аргработы і сувязямі. Але справа ня толькі ў гэтым.

У 1991—1993 гг. мне даволі часта даводзілася мець справу з матар'яламі па прыватызацыі прадпрыемстваў, сачыць за стварэньнем новых, на зьдзіўленьне моцных кампаніяў, паходжаньне якіх выклікала пэўныя сумненьні. Даводзілася гутарыць зь інфармаванымі людзьмі. Многія зь іх проста заяўлялі, што ніводная з сур'ёзных кампаній не была ўтвораная без удзелу дзяржаўных ці партыйных грошай.

Па-сутнасьці, сакрэт гэта невялікі. Але аб якім часта (відаць, наўмысна) забываюць. Канечне ж, ніхто напрамую грошы не ўкладваў: яны ішлі да месца прызначэньня праз ланцужок падстаўных пасярэднікаў. Сьляды губляюцца, а грошы ёсьць грошы — абярнуліся некалькі разоў — паспрабуй знайдзі іхнае паходжаньне.

Мне таксама вядомыя прозьвішчы 5—6 пасярэднікаў-ад'ютантаў, яны і цяпер у парадку. Выставіць супраць іх нейкія абвінавачваньні немагчыма і ня мае сэнсу. Ды і ня гэта галоўнае.

Сказанае дае права меркаваць пра існаваньне "чорнай касы". Мне невядома, хто ёю распараджаецца, але тое, што яна ёсьць — факт. Грошы, аднойчы ўкладзеныя ў справу, павінны, проста абавязаныя ўспліць у прызначаны час. Па ўсім відаць — у час выбараў.

Нельга лічыць, што за гэтымі грашыма стаіць толькі былая партнамэнклатура — тут усё пераплецена. Хутчэй можна гаварыць пра "старую гвардыю" партыйна-савецкага тылу, якая кантралявала і працягвае кантраляваць сітуацыю ў краіне. Іхная мэта даволі празрыстая — адрадзіцца ў новых умовах. І рэч ня ў тым, што ў гэтай краіне ўсё даўно падзелена і перадзелена. Задача ў тым, каб гэты перадзел замацаваць.

Безумоўна, вярхушка ПКБ — толькі вяршыня айсбэргу. Яна патрэбная з усімі сваімі лозунгамі і мітынгамі для зандажу грамадзкай думкі. Зь яе дапамогаю тыя, хто стаіць за ПКБ, ацэньваюць свае шанцы і атрымліваюць арыентыры. Ім, зразумела, не да сьветлай камуністычнай ідэі.

Як можна меркаваць, сацыяльная база ёсьць: незадаволеных цяперашнім рэжымам больш чым дастаткова. Пры гэтым неабавязкова ставіць менавіта на камуністаў. Ёсьць грошы, значыць, будуць і кандыдаты. Яны могуць быць ад прафсаюзаў, ад вэтэранаў, ды ці мала ад каго — гэта не праблема. Пагрозы ж Лукашэнкі датычаць у асноўным кандыдатаў ад Апазіцыі. "Своя своих познаша", — на парушэньні камуністаў прэзідэнцкія "апрычнікі" будуць закрываць вочы. Выбар такіх кандыдатаў "бацьку" якраз выгадны. Кропкі сутыкненьня паміж сабою яны, безумоўна, знойдуць. І ён і яны выдатна разумеюць, што камуфляж з "сумленнай палітыкай" і "сацыяльнай справядлівасьцю" — неабходная ўмова, цукерка для дурняў.

Бізнэс і прамысловыя „бароны“

Тут, на першы погляд, справы зусім заблытаныя. Трэба адрозьніваць бізнэсмэнаў "кішэнных", узрошчаных дзяржавай і тых, хто падняўся самастойна, вырас зь першых каапэратываў (такіх, праўда, менш).

Калі першыя ў прынцыпе гатовыя падтрымаць галоўнага "боса" у галоўным, то другія — рэзка супраць яго. Але і ў тым, і ў другім выпадку на перадвыбарчую кампанію сваіх кандыдатаў яны патрацяць не па 600 тысяч бюджэтных рублёў. Сьмешна думаць, што людзі, якія апошнія некалькі гадоў толькі тым і займаюцца, што абыходзяць дзяржаўныя законы, ня знойдуць спосабу абысьці іх яшчэ раз.

Праўда, людзі бізнэсу знаходзяцца адначасова і ў самым нявыгадным становішчы — іх ніхто ня ведае. Акрамя таго, грамадзкая думка рэзка адмоўна ставіцца да "новых беларусаў". Але за імі — вялікія грошы.

Што датычыць прамысловасьці дзяржаўнай, то тут прасьцей. Думаю, працоўны калектыў, дзе выплочваюць рэгулярна зарплату, і дзе кожны рабочы рэальна баіцца страціць працу, ня будзе агітаваць супраць свайго дырэктара-кандыдата.

Аграрыі

Шанцы быць выбранымі ў іх даволі невялікія. Зразумела, калі не агітаваць гарэлкай. Але і гэта можа не дапамагчы. У палітычным сэнсе вёска цяпер дастаткова аморфнае ўтварэньне. Згадзіцеся, калі чалавеку плоцяць па 30 тысяч раз у паўгода, ён проста ня пойдзе на выбары.

Рызыкую памыліцца, але думаю, што выбары на вёсцы будуць сарваныя. Тым больш, калі яны прызначаныя на самы гарачы час пасяўных работ. Ну і, зразумела, у вёскі замежных назіральнікі не паедуць — фальсіфікацыі вынікаў выбараў проста непазьбежныя. Сваё важкае слова "вэртыкаль" тут скажа.

Сумняваюся, што можна будзе назіраць дуэль дзьвюх сялянскіх партыяў: намэнклатурнай аграрнай і БСП, што прэтэндуе на дэмакратычнасьць. Трэба ўяўляць, хто быў і застаецца гаспадаром у вёсцы. У гэтым сэнсе яна выглядае палітычным запаведнікам, выключаючы, вядома, заходнюю Беларусь. Агракратыя, тым ня менш, пойдзе на ўсё, каб замацаваць свае пазіцыі ў будучым парламанце. Тут мы будзем назіраць усё знаёмае: непрыкрыты ціск на выбаршчыкаў, фальсіфікацыі, правакацыі.

Безумоўна, вёска ўжо далёка ня тая, што была. Але гэта нічога ня значыць: рысы прыгоннага права ў ёй выпіраюць на кожным кроку. Нешматлікае фэрмэрства нагадвае экспанаты музэю пад адкрытым небам і самастойнай палітычнай ролі не адыгрывае.

БНФ плюс іншыя

Менавіта ў такім парадку трэба аналізаваць магчымасьці дэмакратаў. Менавіта — БНФ і іншыя. Стракатасьць палітычнага лагеру дэмакратаў не павінна ўводзіць у зман. Народ ведае, хто такі Пазьняк і што такое БНФ. Вядомасьць і аўтарытэт, скажам, Карпенкі — на парадак ніжэй, ня кажучы пра іншых. Калі хочаце, БНФ — гэта ўжо сімвал, нешта з разраду легендаў і паданьняў. Менавіта таму дэмакратычны блок, на маю думку, павінен быў складацца з такой пасьлядоўнасьці: БНФ плюс іншыя партыі дэмакратычнага накірунку. Аднак перамаглі амбіцыі некаторых лідараў і ў лагеры дэмакратаў мы назіраем пэўную разьяднанасьць. Так ужо было на прэзідэнцкіх выбарах. Калі паўторыцца і на парламанцкіх — параза дэмакратам забясьпечаная. Нават захаваньне тых 10% месцаў, якія мела Апазіцыя ў старым Вярхоўным Савеце — безумоўна, параза. Гэта значыць, рух да сапраўднай дэмакратыі і рынкавай эканомікі прыпыніцца яшчэ на некалькі гадоў.

Апазіцыя знаходзіцца ў самым нявыгадным становішчы. За кожным яе крокам будуць назіраць сотні "государевых очей", права на памылку яна ня мае. На "грошы ЦРУ" (любімая тэма замяталіных і посахавых, ды і самога Лукашэнкі) разьлічваць не даводзіцца. Галоўная стаўка БНФ — прапанаваная альтэрнатыва: свабода, рэформы, дэмакратыя, незаплямленасьць карупцыяй і хлусьнёй. Гэта — і многа, і мала.

Тым больш, трэба ўлічваць тыя стратэгічныя памылкі, якія зрабіў Фронт напачатку. Па-першае, стаўка на нацыянальную ідэю не дае посьпеху ў краіне, якую напрацягу ўсёй яе гісторыі рвалі паміж Захадам і Усходам, а апошнія два стагодзьдзі ўзмоцнена каланізавалі. Па-другое, пэўнае неразуменьне псіхалогіі народу, які хутчэй гатовы слухаць прыгожую хлусьню чарговага лукашэнкі, чым горкую праўду.

У прынцыпе, становішча ў краіне складваецца цяпер на карысьць дэмакратаў. Праблема ў тым, каб правільна яго выкарыстаць...

Бітва Давіда з Галіяфам

Аб'ектыўным назіральнікам яшчэ ў 1989 г. стала ясна, што палітычную сітуацыю на Беларусі ў бліжэйшыя 10—15 гадоў будзе вызначаць барацьба дзьвюх сілаў. Першую можна пазначыць як кангламерат старой і новай партдзяржнамэнклатуры. Між імі могуць узьнікаць (і ўзьнікаюць) супярэчнасьці, што датычаць кантролю над уласнасьцю (хто ёй валодае, той валодае ўладай; зусім нездарма Лукашэнка ўзяўся за рэвізію прыватызацыі, якая ішла да яго — "маладыя ваўкі" запатрабавалі сваёй долі). Аднак мэты і мэтады і "старых", і "маладых" нічым не адрозьніваюцца. Гаворачы фігуральна, гэтая зграя у момант небясьпекі дзейнічае ўзгоднена.

Другая сіла — дэмакратычны лагер на чале з БНФ. Недастаткова згуртаваны, з абмежаванымі магчымасьцямі, некалькі амбітны, але, пры ўсім гэтым, ён зьяўляецца сур'ёзнай процівагай намэнклатуры.

Першая спроба сілаў скончылася ў 1989—90 гг. перамогай "старой гвардыі". Мінулы год вывеў на арэну "гвардыю маладую". У абодвух выпадках дэмакраты прайгралі. Гэта ня значыць, што Бог тройцу любіць і на гэтых выбарах Фронт свайго даб'ецца. Скажам так: ёсьць магчымасьць перамагчы. Пры ўдалым зьбегу акалічнасьцяў яе можна выкарыстаць. Калі ня ўдасца — будзе сумна і кепска... Але не катастрафічна.

Андрэй СЯРЖАН

На здымку: лідар менскіх камуністаў Віктар Чыкін не губляе надзеі

Сёньня

Сяргей ДУБАВЕЦ

Несаатветствующчый орган

Раніцою 14 красавіка мы з прыяцелем п'ем на кухні літоўскае піва зь менскім мэдалём на этыкетцы. Беларускае радыё перадае праграму "Адкрыты мікрафон". А.Лукашэнка дае інтэрвію пра лёс дэпутатаў-галадоўшчыкаў і заўважае: "Я прэзідэнт, а не саатветствующчый орган".

— Вельмі трапнае акрэсьленьне, — кажа прыяцель. — Харызма дырэктара саўгаса паралізуе сёньня сьведамасьць цэлай нацыі гэтаксама, як у калгасе: усе шэпчуцца пра сатрапа-старшыню, але каб выказацца яму ў твар — адразу ком у горле. Дырэктар саўгаса заваражвае напорам словаў. Хоць калі ўдумацца ў сэнс прамоўленага, атрымаеш адно нелісьменнае трызьненьне...

Прэзідэнт Лукашэнка хоча аб'яднаць Беларусь з Расеяй. Але такія аб'яднаньні немагчымыя бяз пэўных падставаў — найперш ідэйных і эканамічных. Чым нас можна да расейцаў прыляпіць?

Беларусы ўвогуле — не аб'ядноўвальная нацыя. У адрозьненьне ад іншых, нас саміх не аб'ядноўвае ані адна рэлігія, ані гістарычная сьведамасьць, ані мова. Яшчэ крыху кволіцца савецкае адзінства, але яго ўжо не разьдзьмухаеш, ня вернеш. А.Лукашэнка прапануе адзінства славянскае. Але гэта — вынайдзеная два стагоддзьдзі таму ідэалёгія ўзбуйненьня Расейскай імпэрыі — ніколі ў гісторыі не аб'ядноўвала беларусаў і сёньня можа прывесьці да канфрантацыі "славянаў" з усімі астатнімі — палякамі, каталікамі, балтамі, палешукамі, татарамі, габрэямі, а нават і савецкімі яшчэ людзьмі. Дагэтуль невядома, колькі ахвяраў спатрэбілася ад беларусаў дзеля ўсталяваньня савецкага адзінства — палова нацыі, трэць, меней? Зразумела, што адзінства славянскае таксама запатрабуе ліквідацыі ўсіх нязгодных, і што ахвяраў будзе ня менней. А калі сёньня людзі проста так ня пойдуць у Курапаты, тады што, вайна?

— Канфрантацыя, вайна... — кажа прыяцель. — Войны ідуць да таго часу, пакуль у процілеглых бакоў ёсьць грошы. Вазьмі Чачэнію ці Югаславію. Ёсьць грошы — ідзе вайна. Калі грошы сканчаюцца, спыняюцца і дзеяньні на полі бою. У Беларусі грошай няма, значыць, ня можа быць і вайны.

Другая падстава аб'яднаньня — эканамічная. Але...

— Такія аб'яднаньні магчымыя на ўздыме хоць бы аднаго з бакоў. — удакладняе прыяцель. — А калі ў Расеі — поўны развал і вайна, у нас поўны развал, дык што аб'ядноўваць? Можна падумаць, што два калекі разам — гэта здаровы чалавек. Яны гавораць пра аднаўленьне парваных сувязяў. Але ўжо даўно няма тых суб'ектаў, прынамсі ў Расеі, якіх гэтыя сувязі зьвязвалі.

Такім чынам, дзьве выразныя пэрспэктывы — далучэньне да Расеі і вайна — патрабуюць занадта шмат крыві і грошай. І потым, нават калі б усё гэта знайшлося, каму хочацца ў такое верыць! Застаецца яшчэ адна пэрспэктыва — дыктатура.

Але для таго каб А.Лукашэнка стаў "нармальным" дыктатарам, таксама патрэбныя грошы і ўсеагульны ўздым — эканамічны і ідэалягічны. Леніну было што браць у свае рукі, Сталіну і Гітлеру таксама. І было на каго ставіць. Гітлер выехаў на сярэдняй клясе, Ленін — на пралетарыяце. У прэзідэнта РБ для дыктатуры няма ані грошай, ані эканамічнага ўздыму, ані аб'яднаўчай ідэі, ані сацыяльнай базы. Усё, што можа А.Лукашэнка, дык гэта толькі крэпка нахуліганіць.

А можа, ён спатрэбіўся, каб паказаць нам, што Беларусь — у прынцыпе не прэзідэнцкая рэспубліка? Бо гэта адзіны рэальны сэнс, які ёсьць у ягоным радыйным прызнаньні пра "несаатветствующчый орган".

— Беларусаў пакуль найлепей лучыць у адно толькі тое, што яны ўсе — беларусы, і тое, што ў іх ёсьць адна зямля. — Кажа прыяцель і адкаркоўвае пляшку "Лідзкага" піва з мэдалём горада Сочы на этыкетцы.

Два лісты на адну тэму

Які прэзідэнт — такі і амон

Я быў сьведкам той бойні, якую ўчынілі каля будынку Менскага гарсавету раніцай 12 красавіка велізарныя сілы міліцыі і амону. Жанчыны крычалі: "Б'юць! Дапамажыце!" Асабліва жорстка абыходзіліся амонаўцы зь людзьмі, якія трымалі дзяржаўныя сьцягі. Гэта было сапраўднае паляваньне. Я не пасьпеў агледзецца, як моцнымі ўдарамі мяне павалілі на асфальт і амонавец пачаў біць нагою ў левы бок.

Асаблівa цынічна і нахабна паводзіў сябе лейтэнант, які, дэманструючы сваю ўладу, загадваў:

— Я, лейтенант Кудрявцев, приказываю немедленно убирайся! Даю три минуты!..

Я, прыходзячыся яму па ўзросце бацькам, гавару зь ім на "вы", а ён "тыкае", я гавару спакойна, а ён — рыкае.

Здавалася, павінна ж быць у яго хоць нешта чалавечае. Але зноў чую:

— Как хочется мне расквасить твою харю!

Тут я, нарэшце, зразумеў: які прэзідэнт, такі і лейтэнант амону.

Уладзімер ЮХО,
выкладчык Менскай Вышэйшай вайсковай інжынэрнай вучэльні

У нашай сталіцы зноў гаспадараць акупанты

Шаноўная рэдакцыя!

Я заўсёды лічыла, што пісаць лісты ў газэты — марная справа і ніколі гэтым не займалася. Але тое, што сёньня (12 красавіка) я ўбачыла на пляцы Незалежнасьці каля Менскага гарсавету прымусіла мяне напісаць гэты ліст.

Напачатку я хачу павіншаваць сваіх суайчыньнікаў з пачаткам тэрору супраць іншадумства ў нашай краіне. Відаць наш "бацька", прыгадаўшы слаўнае камуністычнае мінулае, вырашыў усімі даступнымі ўладзе мэтадамі караць усіх нязгодных зь ягонай палітыкай. Наступны крок — арышты і суды над іншадумцамі. Лукашэнка ж асабіста паведаміў з трыбуны адносна ліста Р.Зімніцкай у "Народную газету", што пошукам аўтара ліста займаўся сам генэрал Ягораў і міліцэйскае ведамства. Колькі ўвагі да сьціплага аўтара, які думае ня так як бы хацелася прэзідэнту. Што будзе далей?

Сёньня на пляцы Незалежнасьці каля 10 гадзін раніцы натоўпы адкормленай паліцыі (менавіта паліцыі) некалькімі радамі ачапілі і пачалі давіць групку людзей, якія мірна стаялі з пакуль яшчэ дзяржаўнымі сьцягамі. У якой краіне такое магчыма?! Галоўнае, што на ўсё гэта ў бюджэце знаходзяцца грошы. І на бессэнсоўны рэфэрэндум (мне, простаму чалавеку, ён зусім нічога не дае) і на пракорм арміды паліцэйскіх, якія замест таго, каб змагацца са злачынцамі, выконваюць ролю пудзіла для народу. А для дзяцей і пэнсіянэраў у дзяржавы, бачыце, грошай няма. Учора я была каля ашчаднай касы 16/0100, адтуль выходзілі расчараваныя старыя людзі, якія дзяржава ў час не змагла выплаціць іхныя мізэрныя пэнсіі. "Прыходзьце праз тыдзень", — сказалі старым касіры. Дык ці не за грошы гэтых сівых пэнсіянэраў адправілі сёньня на пляц паліцэйскую тэхніку і плячыстых амонаўцаў. І зарплата ім ідзе, і бэнзіну з саляркай не шкадуюць.

На прыпынку тралейбуса побач са мной стаяла старэнькая бабулька. Разгаварыліся. Ёй 80 гадоў, пераежыла вайну ў Менску. Дык вось, гледзячы на доблесных "сілы МВД", сьцягнутых да гарвыканкаму, яна сказала, што падобнае бачыла толькі падчас акупацыі! Хто ж акупаваў наш горад сёньня?

Сьвятлана М.

P.S. Падпісацца баюся.
З павагай, руская, нарадзілася ў Менску

Як "Лука..." трапіў у гісторыю

Палітычны, маральны і літаратурны аспэкт паэмы "Лука Мудзішчаў — прэзідэнт"

Ананімныя творы ў сусьветнай літаратуры вядомыя яшчэ са старажытнасьці. Гэтая зьява ня зьнікла на працягу стагодзьдзяў і дайшла да нашага часу без асаблівых зьменаў.

Прычыны зьяўленьня ананімных твораў бывалі розныя: то імя аўтара згубілася ў стагодзьдзях, то пытаньне аўтарства "не лічылася важным". Аднак большасьць выпадкаў ананімнасьці зьвязаныя зь нежаданьнем пісьменьніка зь нейкай прычыны паведаміць сваё імя. У такіх выпадках твор заставаўся непадпісаным або падпісваўся псэўданімам. Так **"Тарас на Парнасе"** твор непадпісаны, а **"Мужыцкую праўду"** маем пад псэўданімам "Яська — гаспадар з-пад Вільні".

Ананімная літаратура ў Беларусі асабліва шырокае распаўсюджаньне набыла ў XIX ст. Чаму аўтары хаваліся пад псэўданімамі? Як кажа БелСЭ, *"тлумачыцца гэта перасьледам беларускага слова, рэпрэсіямі царскага самаўладства ў адносінах да прагрэсіўных аўтараў. Ананімныя творы таго часу маюць яскрава выражаны грамадзка-палітычны характар".* За праўдзівае слова жорстка каралі, яго забараняли.

Такое было і на нашай памяці- ў савецкія часы. Са зьяўленьнем дысідэнцкага руху ананімныя творы распаўсюджваліся па ўсім былым СССР. Яны былі розныя паводле палітычнага накірунку, мастацкіх вартасьцяў і зьместу. Адзін зь яскравых прыкладаў — зьяўленьне на Беларусі паэмы **"Сказ пра Лысую гару"** за подпісам Ведзьмака Лысагорскага. Паэма (аўтар законьны яе ў 1975 г.) хутка разышлася ў машынапісах, стала вядомая на Беларусі. Напісаная на добрым паэтычным узроўні, дасьціпная і даступная любому чытачу, яна, як на сёньняшні погляд, нявінная ў палітычных адносінах, узьняла сапраўдны вэрхал у высокіх кабінэтах: маўляў, як гэта так, каб хто-небудзь мог думаць, а яшчэ і нешта пісаць без дазволу ЦК. (Сьмяяцца і то можна было з таго, з каго дазволіць партыя і яе ЦК.) Аўтара "Сказа пра Лысую гару" кінуліся шукаць КДБ, МУС, пракуратура, але не знайшлі, бо ўстанаўленьне аўтарства — справа літаратуразнаўцаў, а не карных органаў. Потым пачалася перабудова — і нарэшце "Сказ..." выдадзены як дадатак да "Бібліятэкі "Вожыка". У 1991 г. выйшла другое выданьне гэтага твору. Далей пачалі зьяўляцца адна за адной ананімныя паэмы (пра разгром уладамі Дзядоў у 1988 г., пра Яфрэма Сакалова, пра суд над Талакою і інш.). І вось апошняя з цыклу Ведзьмака Лысагорскага — "Лука Мудзішчаў — прэзідэнт". Яна выклікала чарговы вэрхал на ўсё тых жа высокіх кабінэтах.

За псэўданімам Ведзьмак Лысагорскі ў паэмах могуць стаяць розныя аўтары, якія, магчыма, адзін аднаго і ня ведаюць, гэта можа быць група аўтараў... Аднак усе гэтыя паэмы складаюць у літаратуры цэлы пласт, можна сказаць, адзіную антыталітарную плынь. І зусім ня мае значэньня, што ў "Сказе пра Лысую гару" і "Пра Яфрэма Сакалова" імёны называюцца канкрэтна, а ў іншых як бы не прывязаныя да пэўных асобаў і канкрэтных імёнаў, але паэсоль высьмейваюць нахабства, невуцтва, хцівасьць, халуйства, ідыятызм, нацыянальны нігілізм. Таму не выклікае ніякага сумневу, што ўсе гэтыя творы раней ці пазьней, але ўвойдуць у скарбонку нацыянальнай літаратуры (бо немагчыма зь яе выкінуць цэлую плынь) і будуць вывучацца ў курсе ананімнай літаратуры ў школах і вышэйшых навучальных установах побач з такімі ананімнымі творамі XIX ст., як "Тарас на Парнасе" і "Энэіда навыварат". Гэта аб'ектыўны працэс і зьмяніць яго немагчыма.

І вось у сьвятле вышэй сказанага ёсьць сэнс разглядзець рэакцыю прэзідэнта Лукашэнкі і ягонага атачэньня на зьяўленьне паэмы **"Лука Мудзішчаў — прэзідэнт"**. Рэакцыя, скажам шчыра, проста бязглуздая. Яна сьведчыць пра прымітыўны ўзровень прэзідэнцкіх дарадцаў, абсалютнае неразуменьне псіхалогіі людзей, а таксама аб'ектыўных працэсаў папулярызацыі тых ці іншых зьяваў. Сёньня цяжка знайсьці чалавека, які б нічога ня ведаў пра даклад Антончыка, і за цікавасьць грамадзтва да даклада трэба ў значнай ступені падзякаваць прэзідэнцкай уладзе, якая забараніла друкаваць яго (памятаеце — "белыя плямы" у газэтах?). Як пры Кебічы, так і пры Лукашэнку ўлада дзейнічае на адзін манэр — агаблёва, хоць мае шматразовыя прыклады марнасьці і шкоднасьці такой палітыкі для самой сябе.

Але вернемся да паэмы. Надрукаваная невялікім (100-тысячным) накладам у СВАБОДЗЕ, яна, хоць і зьвярнула на сябе ўвагу, але не стварыла ажыятажу, бо ня ўсе пачыталі (гэта ж не мільённы тыраж). Разумныя ўлады проста зрабілі б выгляд, што не заўважылі паэму або пасьмяяліся б разам з чытачамі, як гэта робіць кіраўнікі ў цывілізаваным грамадзтве, калі ўбачаць карыктуру на сябе.

Кожны нармальны чалавек зь дзяцінства ведае: неадпаведная, істэрычная рэакцыя на жарт, на крытыку, выклікае яшчэ большы сьмех і досьціпы акружэньня. Пошукі аўтара паэмы — справа марная. Расправа над рэдактарам газэты і ёсьць тая неадпаведная рэакцыя. Тут ужо з боку грамадзянаў будзе падвойная зацікаўленасьць: і паэмай, і рэдактарам, тым больш, што прэзідэнцкае акружэньне пры дапамозе пракуратуры імкнецца давесьці, што Лука Мудзішчаў — гэта і ёсьць наш вельмішаноўны прэзідэнт Аляксандар Лукашэнка. Бо калі б прэзідэнцкае акружэньне так не лічыла, то нашто тады гневацца на газэту і яе рэдактара?

Праводзячы ўсю гэтую ганебную кампанію, яе пачынальнікі з высокіх колаў улады дасягнулі толькі аднаго: у будучым пры вывучэньні ананімнай літаратуры XX ст. паэма "Лука Мудзішчаў — прэзідэнт" і імя Лукашэнкі будуць зьвязаныя назаўсёды, калі нават спаліць усе экзэмпляры газэты, у якой паэма друкавалася. Так бы мовіць, "усур'ёз і надоўга".

Дык чаму ж такім шляхам пайшоў прэзідэнт? Ёсьць , відаць, дзьве прычыны: або поўнае неразуменьне сітуацыі і няўменьне прагназаваць як у вялікім, так і ў малым, або — "пасьля мяне хоць патоп". І ў тым, і ў другім выпадку перад нашым народам паўстаюць праблемы прыкладна аднолькавага сэнсу: калі пры ўладзе людзі, якія нічога не разумеюць, то нашто яны там? А калі яны лічаць, што пасьля іх хоць патоп, дык ці ня лепей, каб пры ўладзе былі людзі, якія не дапусьцяць патопу?

Другая выснова, якую варта зрабіць з усёй гэтай гісторыі: без праўды жыць немагчыма. Пакуль будзе забарона на свабоднае слова, датуль будзе і супрацьстаяньне гэтай забароне, а значыць, будзе і ананімная літаратура. Гэта закон жыцьця.

Лідзія АНТАНОВІЧ, 68 год
былая настаўніца,
г.Баранавічы

Фонды “приостановили”. Што далей?

Амаль без камэнтараў у дзяржаўнай прэсе прайшло рашэньне прэзідэнта аб спыненьні дзейнасьці інвэстыцыйных фондаў. Афіцыйна гэта тлумачыцца неабходнасьцю праверыць дзейнасьць інвэстфондаў на адпаведнасьць заканадаўству. Асноўная задача фондаў — пакупка у грамадзянаў прыватызацыйных чэкаў, што дае ім магчымасьць прыватызацыі дзяржаўных прадпрыемстваў. Загад аб часовым спыненьні дзейнасьці фондаў — гэта фактычна стрыманьне прыватызацыі ў дзяржаве.

Некаторыя эканамісты лічаць, што за рашэньнем прэзідэнта стаяць палітычныя матывы. Калі б магутныя беларускія прадпрыемствы пераняў бы беларускі капітал у выглядзе фондаў, тады нашыя прадпрымальнікі былі б роўнымі партнэрамі ў размовах, напрыклад, з расейскім бізнэсам. А зараз беларуская эканоміка застаецца ў вакууме.

Даўно вядома, што дзяржаўныя прадпрыемствы менш канкурэнтназдольныя за прыватныя. Нашыя суседзі — Расея, Прыбалтыка, Польшча — працэс прыватызацыі даўно распрацавалі і цяпер менш ці больш пасьпяхова ажыцьцяўляюць яго. А ў нас дзяржава толькі тым і займаецца, што ставіць усё больш і больш абмежаваньняў на шляху разьвіцьця айчыннага бізнэсу.

Тым часам у Беларусь рвецца магутны расейскі капітал, які мае ўсе шанцы выкупіць нашыя прадпрыемствы за бясцэнак. Але расейскі бізнэс наўрад ці захоча ўкладваць грошы ў мадэрнізацыю беларускіх заводаў дзеля выпуску канкурэнтаздольнай гатовай прадукцыі. Ім патрэбныя танныя рабочыя рукі і рынак збыту. Беларусь ператворыцца з краіны, якая камплектавала машыны, у дзяржаву, якая будзе вырабляць часткі.

Падобных прыкладаў, калі магутны са слабейшым робіць што захоча, дастаткова ў нашых суседзяў. Калі вялікі канцэрн Philips купіў вядучую польскую фабрыку Polam-Pila, якая вырабляла электрычныя лямпачкі, атрымалася, што палякі не вырабляюць ужо сваіх лямпачак, а складаюць іх з частак, якія вырабляе Philips. Для канцэрну важна было атрымаць вялікую сетку збыту польскай фабрыкі.

Падобнае здарылася і ў Чэхіі з аўтамабілем Škoda, які выкупіў нямецкі канцэрн Volkswagen. Немцы паабяцалі шмат інвэстыцыяў, але з прычыны крызісу на рынку легкавых аўтамабіляў, нямецкі бок пачаў адыходзіць ад сваіх абяцанкаў. Ураду Чэхіі ўдалося часткова адстаяць інтарэсы сваёй краіны толькі дзякуючы таму, што ў падпісаным раней дамове ўсё было вельмі дэталёва і канкрэтна засьведчана.

Дарэчы, калі гаварыць пра Чэхію, трэба сказаць, што прыватызацыя ў гэтай краіне можа быць прыкладам. Беспрацоўе — 3%, інфляцыя не перавышае 10% у год, большасьць прадпрыемстваў ужо прыватызаваньня. Як яны гэта зрабілі? Менавіта дзякуючы інвэстыцыйным фондам, якія выкупілі ад грамадзянаў прыватызацыйныя чэкі. На пакупку чэкаў фонды ўзялі грошы з камэрцыйных банкаў, якія застаюцца ва ўскоснай залежнасьці ад Нацыянальнага банка. У выніку атрымалася цікавая сітуацыя: прадпрыемствы выкупіў чэскі нацыянальны капітал і дзейнічаюць яны ва ўмовах рынкавай эканомікі, а за ўсім гэтым сочыць пры дапамозе Нацыянальнага банку ўрад.

Такім шляхам магла пайсьці і беларуская прыватызацыя. Але хтосьці вельмі зацікаўлены ў тым, каб нашую эканоміку прыбраў да рук замежны капітал.

Мы павінны ўзяць за прыклад Чэхію, бо маем падобную структуру прамысловасьці і сельскай гаспадаркі. Чэхаў гісторыя навучыла, што калі яны не трымаюць сваёй эканомікі ў руках, то яны ніхто. Няхай дзесяцімільённая Беларусь вучыцца ў дзесяцімільённай Чэхіі.

Уладзімер ШНУРОВІЧ

Фрэд С.АЙКЛ

Як разваліць NATO?

Практычна кожныя дзесяць гадоў, пачынаючы ад 50-х, безьліч экспэртаў міжнародных справаў сцьвярджалі, што NATO стаіць перад нейкім новым крызісам. Цяпер прыйшоў час крызісу 90-х — дэмакратыя ва Усходняй Эўропе і Расеі вельмі нетрывалая, няма больш агульнага ворага, а таму гавораць, што NATO мусіць прыняць у свае сябры Польшчу, Чэскую Рэспубліку, Вугоршчыну і іншыя краіны былога Варшаўскага пакту. Кажуць, што гэта неабходна яшчэ і з той прычыны, што расейскія войскі працягваюць бессэнсоўныя разбурэньні ў Чачні.

Тыя амэрыканцы, якія ставяць пад сумнеў неабходнасьць пашырэньня NATO на ўсходнім кірунку, непакояцца, што гэта можа справакаваць абнаўленьне вайсковай магутнасьці Расеі і выклікаць імкненьне да пашырэньня яе ў заходнім напрамку. Але гэта толькі частка праблемы. Пашырэньне NATO, на маю думку, сёньня фатальна наслабіць арганізацыю.

Калі ж Злучаныя Штаты цяпер прымусяць саюзьнікаў у Эўропе прыняць якую-небудзь схему пашырэньня на ўсход, гэта будзе пагрозаю тым сувязям, якія злучаюць Амэрыку з Эўропай. Запрашэньне новых удзельнікаў у саюз, заснаваны на сістэме кансэнсусу, справа заўсёды рызыкоўная. І проста немагчымая, калі новыя сябры ніколі не працавалі разам у калектыўных акцыях пераадоленьня агульнай небясьпекі. З 16 сябраў NATO большасьць зьвязаліся саюзьнікамі або былі шчыльна звязаныя падчас Другой сусьветнай вайны. Нямеччына і Італія далучыліся да Атлянтычнага блоку праз акупацыю саюзьніцкімі войскамі і план Маршала, а Гішпанія пайшла на шчыльнае ваеннае супрацоўніцтва з ЗША за тры дзесяцігодзьдзі да таго, як яе прынялі ў NATO. Грэцыя і Турцыя на працягу 5 гадоў атрымлівалі велізарную дапамогу ад ЗША, пакуль не далучыліся да NATO. Пра падобныя акцыі ў краінах Усходняй Эўропы ня можа быць і размовы.

Далучэньне краінаў былога Варшаўскага пакту можа паслабіць NATO ўскосным чынам. Яны могуць стаць “траянскім канём”. Калі нехта баіцца аднаўленьня ваеннай пагрозы з боку Расеі — а такіх людзей шмат і сярод тых, хто выступае за пашырэньне NATO, — ім трэба чакаць, што і аднолены КГБ знойдзе сабе супрацоўнікаў сярод былых калегаў ва Усходняй Эўропе. Занадта далёкая пэрспэктыва? Летась Мар'ян Захарсіцкі, якога пасадзілі ў амэрыканскую турму як шпіёна Варшаўскага пакту ў 80-х гадах, быў прызначаны шэфам польскай выведслужбы. (Пазьней ён быў адхілены ад гэтай пасады ў сувязі з крытыкай, якая зьявілася ў краіне і за межамі.) А чатыры месяцы таму былы прэм'ер Польшчы прапанаваў Лонгіна Пастусяка, былога камуністычнага ідэёлага і праціўніка NATO, на пасаду міністра абароны (гэтае прызначэньне таксама не адбылося, бо супраць выступіў прэзідэнт Лех Валэнса).

Абаронцы ідэі пашырэньня NATO нязьменна паўтараюць, што далучэньне да былога блоку новых краінаў запоўніць вакуум ва Усходняй Эўропе. Але калі, скажам, вакуўмам лічыць Славакію, то чаму не лічыць такой Славенію, калі Славенію — то чаму не Македонію, Малдову, Беларусь? Пашыраючыся на ўсход, NATO будзе проста рухаць гэтую пустку паперадзе сябе.

У якасьці другога аргументу прапануецца ідэя, што дэмакратыя ў краінах былога Варшаўскага пакту павінна быць падмацаваная абдымкамі NATO. У сапраўднасьці сяброўства ў NATO не гарантуе і не патрабуе дэмакратыі. Грэцыя была ў складзе NATO ўжо на працягу 15 гадоў, калі пераварот 1967 г. прывёў да сямігадовага праўленьня ваенных. Але яна заставалася удзельнікам альянсу на працягу ўсяго тэрміну, калі палкоўнікі былі пры ўладзе.

Прыхільнікам ідэі пашырэньня хочацца, каб Заходняя Эўропа падтрымала гэта як крок да ўмацаваньня бясьпекі, а Расея не супрацьстаяла яму як варожаму плану. Прыхільнікі выказваюцца наваt за тое, каб пазбавіць NATO яго ваенлай сутнасьці, выключыўшы магчымасьць разгортваньня аб'ядналых сілаў на тэрыторыі новых краінаў-удзельніц. Але ў гэтым выпадку палітычны вакуўм паміж усходняю мяжою Нямеччыны і Расеі стане рэальным ваенным вакуўмам. Альянс разваліцца на дзьве часткі. Заходняе “царства” захавае (прынамсі, напачатку) агульную сістэму абароны, якарам якой зьяўляюцца амэрыканскія войскі, інтэграваныя ва ўзброеныя сілы Эўропы. Новае ж ўсходняе “царства”, наадварот, будзе вымушана адмовіцца ад гэтага асноўнага прынцыпу атлантычнай бясьпекі. Нягледзячы на тое, што амэрыканскі Кангрэс да гэтага часу падтрымліваў знаходжаньне сілаў ЗША ў Нямеччыне, ня трэба шмат часу, каб большыня амэрыканцаў прыйшла да высновы: што добра для беднага і неабароненага новага ўсходняга крыла NATO, тое добра і для Заходняй Эўропы. Амэрыканскія войскі вернуцца дамоў. І гэта будзе толькі ўхваляцца тымі, хто хоча каб Паўночнаатлянтычны блок быў ня большай абаронай ад агрэсіі, чым хартыя ААН.

© CEU Privatization Project

Доктар Фрэд С.Айкл (Fred C.Ikle) на працягу васьмі гадоў быў намесьнікам міністра абароны адміністрацыі прэзідэнта Рэйгана, цяпер займаецца навуковаю працай у Цэнтры стратэгічных і міжнародных досьледаў у Вашынгтоне.

Расейцы прагнуць рэваншу

Напачатку вайсковыя дзеяньні ў Чачні выклікалі шырокі пратэст у расейскім грамадзтве, а таксама сярод дэпутатаў парламанту. Аднак цяпер і парламантарыі і грамадзкая думка падтрымліваюць вайну, якую Расея вядзе ў Чачні. Расейцы адчуваюць сябе абражанай нацыяй і таму прагнуць рэваншу. Гэтым жа тлумачыцца і ўсё больш жорсткая пазіцыя Расеі адносна пашырэньня NATO.

Чачэнскі сіндром

Былы расейскі парламанцкі ўпаўнаважаны па правох чалавека Сяргей Кавалёў, як вядома, цэлы месяц правёў у Грозным пад ельцынскімі бомбамі, адкуль заклікаў да сумленьня сваіх суайчыньнікаў. Пасьля гэтага дума пазбавіла яго абавязкаў старшыні камітэта па правох чалавека. “Так здарылася таму, што я дагэтуль застаюся дысідэнтам”, — патлумачыў сам сп.Кавалёў.

Калі вайна ў Чачні толькі пачалася, самі парламантарыі актыўна крытыкавалі Ельцына. Аднак пазьней сярод іх запанавалі праваенныя настроі, таму яны і ўхвалілі адстаўку С.Кавалёва. Ён прапаноўваў спыніць баявыя дзеяньні, правесьці перамовы, але аддаць пры гэтым перавагу абмяркаваньню парушэньняў правоў чалавека і не кранаць пакуль пытаньня сувэрэнітэту Чачні. Гэтыя прапановы, аднак, шмат каму падаліся занадта радыкальнымі.

Калі баявыя дзеяньні ў Чачні толькі пачаліся, шмат гаварылася пра тое, што гэтая вайна можа зрабіцца расейскай вэрсіяй Віетнама. Напачатку здавалася таксама, што пратэст унутры Расеі супраць вайны паступова мацнець. Аднак неўзабаве здарылася адваротнае. Расейскае грамадзтва ўсё мацней падтрымлівае чачэнскую бойню. Тлумачыцца гэтая зьява наступным чынам. Расейцы сёньня як бы гуртуюцца вакол свайго сьцягу, які павесілі над Грозным. У іншым разе, калі прызнаць разбурэньне і захоп чачэнскай сталіцы няслушным, то атрымаецца, што і ўсе людзкія ахвяры былі непатрэбнымі.

Аднак Чачня ня можа стаць другім Віетнамам або Афганістанам зь іншай, больш важкай, прычыны. Абсалютная большасьць расейцаў лічыць Чачню неад'емнаю часткай Расеі. Яны адчуваюць, што калі цяпер адпусьціць некалі акупаваную царскім войскам Чачню, то гэта можа стаць пачаткам распаду ўсёй Расейскай Фэдэрацыі.

Канфрантацыя з натаўскімі генэраламі

Расейцы прайгралі халодную вайну. Захопленыя Масквой краіны не прынялі расейскую мадэль пабудовы грамадзтва і дзяржавы, дзе людзям жывецца кепска, а чалавечае жыцьцё нічога не каштуе (гэта яшчэ раз засьведчыла чачэнская вайна).

Міф пра магутнасьць Расеі і ейнае мэсіянства лопнуў мыльнай бурбалкай. Невыпадкова ж сёньня расейцаў апанавалі настроі нацыянальнага дзяржаўнага прыніжэньня. Гэтыя настроі падзяляюць сёньня ня толькі камуністы або жырыноўцы, але і прадстаўнікі ўсіх палітычных лагераў. Вінаватымі яны лічаць Амэрыку, Захад і астатніх, у т.л. усіх нярускіх, якія жывуць на абшарах Расейскай Фэдэрацыі.

У гэтых умовах павялічваецца прага мець правадыра, які жалезнай рукой усталяваў бы парадак і ўратаваў Расею ад далейшага хаосу і, можа, нават развалу.

Карацей кажучы, калі сярод часткі расейцаў распаўсюдзіліся паражэнскія настроі, дык іншыя наадварот заклікаюць актыўна процістаяць “наступу Захаду, чужому праваслаўнай Расеі”. Вынікам гэтага можа стаць павелічэньне мілітарызацыі краіны, узмацненьня войска, якое напачатку чачэнскай вайны выявіла сваю небаяздольнасьць.

Усімі названымі прычынамі тлумачыцца і рэзка адмоўная пазіцыя Крамля адносна пашырэньня NATO. Дарэчы, напрыканцы лютага расейскі міністар Козыраў назваў дзьве ўмовы пры якіх Расея магла б згадзіцца на гэта. А менавіта — на тэрыторыі будучых членаў блоку не павінна размяшчацца ядзерная зброя, а таксама вайсковыя групоўкі заходніх краін. Аднак Ельцын адразу пасьля гэтага зноў засьведчыў, што катэгарычна нязгодны з пашырэньнем NATO.

Нямецкі міністар замежных справаў Клаўс Кінкель зьмушаны быў папярэдзіць расейскае кіраўніцтва, што калі яно і надалей будзе толькі дыктаваць свае ўмовы, то можа пазбыцца падтрымкі ўрада ФРГ, які ўвесь час імкнецца дапамагаць Крамлю.

Аднак у расейцаў, якія, як было зазначана, прагнуць рэваншу і на гэты выпадак падрыхтаваны контраргумэнт. Крэмль зноў пачне халодную вайну і паскорыць стварэньне ўласнага вайсковага блоку з краінаў СНД. Відавочна, што Беларусі ў гэтай расейскай гульні выпадзе бадай асноўная роля.

Паводле матар'ялаў замежнага друку

Панядзелак 24 красавіка

Беларускае тэлебачаньне

8.00 Д.Хрыстаў. Літургія паводле матываў старабаўгарскіх расьпеваў.
9.00 "Уладыка", д/ф.
9.30 Тэлебом.
10.45 "Кіроўца аўтобуса", м/ф. 1-я і 2-я сэрыі.
12.35 Знаёмцеся - народны ансамбаль "Фэстываль".
13.10 КВЗ. Чвэрць фіналу.
14.10 З музыкай на "Вы". Расьціслаў Лагонда.
14.55 Спартакіяда Беларусі ў боксе. Фіналы.
15.35 Тэлевізійны Арт-клуб. "Маскоўская прэмьера". Пааставоўка М.Пінігіна ў Расейскім тэатры Арміі.
16.35 "Я не жыву мінуўшчынаю". Нар.артыстка СССР Тамара Ніжнікава.
17.10 Праспэкт.
17.40 "У нас дома". Знаёмства зь сям'ёю паэта Анатоля Вярцінскага
18.15 "Жывая гісторыя", т/ф.
18.30 "Крок". "Пяць зорак". Тэлегульня.
19.20 Музычная карусэль.
19.40 Кола часу. Гістарычны каляндар. Красавік.
20.05 "Пяць вечароў са Стэфаніяй Станютай". Частка 1-я.
20.30 Дзень стагодзьдзя.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Студыя "Палітыка".
21.55 Кліп-канцэрт.
22.05 Спартовы тэлекур'ер.
22.25 Шоў-прагноз.
22.30 "Етвызь-95". Дзёньнік фэстывалю.
22.45 "Полымя", м/ф. 2-я сэрыя.

1 канал

5.00 Тэлеранак.
8.00, 11.00, 14.00, 23.30 Навіны.
8.20 "Аляска Кід".
9.10 Поле цудаў.
9.55 Мультфільм.
10.10 "Ідэя ўлады... Улада ідэі". Дак.сэрыял.
13.00 "Іваноў, Пятроў, Сідараў..."
13.35 Чакайце адказу.
14.20 Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00 Мультфільм.
15.15 Сузор'е Арфэя.
15.25 Зорная гадзіна.
16.00 Шпаргалка.
16.05 "Элен і хлопцы".
16.30 РЭП.
17.00, 20.00 Час.
17.15 "Адгадай мэлодыю".
17.40 У гэтыя дні 50 гадоў назад.
17.55 Гадзіна пік.
18.15 "Аляска Кід".
19.05 Мужчына і жанчына.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.45 "Справа Сэн-Рамана". Тэлесэрыял.
21.40 Вэрсіі.
21.55 Гол.
22.25 Прэс-клуб.

Канал "Расея"

7.00,13.00.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.25 Рытміка.
7.40 Зоркі гавораць.
7.45 Патрабуюцца... Патрабуюцца...
7.50 Час спраўных людзей.
8.15 Тэлегазэта.
8.20 Сусьветныя навіны Эй-Бі-Сі.
8.45 Формула 730.
9.15 Сялянскае пытаньне.
9.35 Бабілонскія гульні.
11.3,13.20 Спраўная Расея.
15.05 У гэты дзень...
15.10 Там-там навіны.
15.25 Сьвята штодня.
15.35 Мульці-пульці.
16.20 Новая лінія.
16.50 Ніхто не забыты.
16.55 "Першы ў XX стагодзьдзі", д/ф.
17.15 Выратаваньне 911.
18.10 "Купіць - не купіць".
18.20 Вуснамі немаўляці.
19.25 Падрабязнасьці.
19.35 "Кумір". Тэлеспэктакаль.
20.40 Рэпартэр.
21.00 Бяз рэтушы.
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаміг.
22.40 Інтэрвію старшыні Дзярждумы Расеі І.П.Рыбкіна.
23.10 Сьпеўчае біэнале. Масква - Санкт-Пецярбург.
24.00 Экран крымінальных паведамленьняў.

Санкт-Петербург

12.00 Стыль жыцьця.
12.15 Тэлефільмы для дзяцей.
12.35 "Нямецкая хваля".
13.00 Хуткая дапамога.
13.30 "Мануэла", м/ф.
14.15 Мультфільм.
14.30, 18.30, 21.40 Інфарм TV.
14.40 "Зялезныя хлопцы", м/ф.
15.55 "Другое жыцьцё старога фота", д/ф.
16.30 Крыжыкі-нулікі.
17.10 Дзіцячае ТБ. Лепей хорам.
17.35 "Тры колы, фаліянт т ..."
17.50 Праграма тэлевечару.
18.00 Тэлекрама.
18.05 Тэлебліц.
18.10 Вялікі фэстываль.
18.45 Спартовыя навіны.
18.55 "Мануэла", м/ф.
19.40 Тэлеслужба бясьпекі.
19.55 "Уладар жаху", м/ф (Італія).
21.25 Мультфільмы для дарослых.
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.10 Гараскоп.
22.20 Тэатральны фэстываль "Балтыйскі дом".
22.50 "Саркафаг". Тэлеспэктакаль. Частка 1-я.

Аўторак 25 красавіка

Беларускае тэлебачаньне

7.35 Ранішні кактэйль.
7.50 Студыя "Палітыка".
8.05 Фінансавы час.
8.20 Мультфільмы.
8.45 "Сямейныя вечары", д/ф.
9.00 Выяўленчае мастацтва. Народнае мастацтва Беларусі.
9.30 Дзень стагодзьдзя.
9.35 Да 50-годзьдзя Перамогі. "Аты-баты, ішлі салдаты", м/ф.
11.00 Творчае аб'яднаньне "Мой сьвет". "Усё пра ўсё".
11.20 Тэлесябрына.
11.35 "Беларусы ў Амэрыцы". Перадача 6-я.
12.20 Чацьвёртае вымярэньне. Духоўна-інтэлектуальны канал.
13.30 "Крок". "Правінцыя". Нараўлянскі раён. Часка 2-я.
14.15 Слоік коміксаў.
14.50 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак .
15.20 Творчае аб'яднаньне "Мой сьвет". "Лісты пра добрае і цудоўнае
16.20 Гісторыя Беларусі. Культура Беларусі ў 17 - 18 стст.
16.50 "Гарадніца". Перадача з Горадні.
17.30 Урокі Натальлі Наважылавай.
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн.
18.45 Шоў-прагноз.
18.50 Эканамікст.
19.00 Футбол. Алімпійскі адборачны турнір. Зборная Беларусі - зборная Мальты. 2-і тайм.
19.50 Студыя "Эксклюзіў".
20.00 "Маё каханьне, мой смутак".
20.30 "Скрыжалі".
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Студыя "Палітыка".
21.55 Кліп-канцэрт.
22.10 "Сэнсацыя", м/ф (Канада).
23.05 Навіны
23.20 Спаборніцтва прадстаўнікоў менскіх аўтамабільнага і трактарнага заводаў.
0.10 Пад купалам Сусьвету.

1 канал

5.00 Тэлеранак.
8.00, 11.00, 14.00, 23.15 Навіны.
8.20 "Аляска Кід".
9.15 Чалавек і закон.
9.50 Напярэдадні вялікага футболу.
10.10 "Ідэя ўлады...Улада ідэі", д/с.
13.00 "Іваноў, Пятроў, Сідараў..."
13.35 Гарод круглы год.
14.20 Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00 Дамісолька.
15.20 Марафон-15.
15.40 Чароўны сьвет, альбо Сінэма.
16.00 Дзіцячыя навіны.
16.05 "Элен і хлопцы".
16.30 Джэм.
17.00, 20.00 Час.
17.15 "Адгадай мэлодыю".
17.55 Гадзіна пік.
18.15 "Аляска Кід".
19.05 Тэма.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.45 Зь першых рук.
20.55 "Разьвітаньне славянкі", м/ф.
22.15 Вэрсіі.
22.35 Хіт-парад "Астанкіна".

Канал "Расея"

16.50 Кар'ера.
17.20 Салдацкі мэдальён.
17.50 Ваша права.
18.10 L-клуб.
19.00, 22.00 Весткі.
19.25 Падрабязнасьці.
19.35 "Непрыстойны дзядзька", м/ф (Італія).
21.20 У гасьцёх у "Лятучай мышы".
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаміг.
22.40 Хакей. Чэмпіянат сьвету. Расея - Швайцарыя. 3-і пэрыяд.
23.25 Экран крымінальных паведамленьняў.

Санкт-Пецярбург

12.00 Стыль жыцьця.
12.15 Тэлефільмы для дзяцей.
12.35 "Нямецкая хваля".
12.55 Хуткая дапамога.
13.25 "Мануэла", м/ф.
14.15 Вандроўка па Усходзе .
14.30, 18.30, 21.40 Інфарм TV.
14.40 "Назад у СССР", м/ф.
16.05 "Маналогі ", ф/к.
16.30 Па ўсёй Расеі.
16.40 Мы і банк.
17.10 "Сем пятніц на тыдзень".
17.25 Веснавыя пацешкі.
17.50 Праграма тэлевечару.
18.00 Тэлекрама.
18.05 Тэлебліц.
18.10 Вялікі фэстываль.
18.45 Спартовыя навіны.
18.55 "Мануэла", м/ф.
19.45 "Саракавы дзень", м/ф.
20.50 Блеф-клуб.
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.05 Тэлеслужба бясьпекі.
22.15 Гараскоп.
22.30 Рэпартаж з 1986 году.
22.50 "Саркафаг". Частка 2-я.

Серада 26 красавіка

Беларускае тэлебачаньне

7.40 "Маё Палесьсе". Кінанарыс.
7.50 Эканамікст.
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн.
8.15 Студыя "Палітыка".
8.30 Дзявятая пасьлячарнобыльская вясна.
9.00 Студыя "Ч/Б". Экалогія і дзеці.
9.30 "Апакаліпсіс", в/ф.
9.40 Чарнобыль: праблемы і рашэньні. Прамая лінія.
10.10 Заложнікі пасьпешлівых рашэньняў. Перадача з Магілёва.
10.40 Як гэта было? Прамая лінія.
10.55 Жалобны мітынг, прысьвечаны ахвярам Чарнобыля.
11.20 "А жыць трэба!" Прамая лінія.
11.30 Сёньня і заўтра "Зялёнага бора". Рэпартаж.
11.50 "А жыць трэба!" Працяг прамой лініі.
12.00 "Мне сьніцца роднае Палесьсе". Перадача з Горадні.
12.20 Аўталаўкі едуць па зоне.
12.40 "Горад над Прыпяцьцю-ракой". Тэленарыс.
13.00 Дапамога ад Чырвонага Крыжа.
13.15 "Імгненьне радасьці", т/ф.
13.25 Адкрыты мікрафон. Прамая лінія.
14.00 "Пах сьмерці", т/ф.
14.35 Сачыненьне на вольную тэму. Вынікі рэспубліканскага экалагічнага конкурсу.
14.45 Зона. Тэленарыс.
15.05 Адпачынак і аздараўленьне людзей з забруджаных раёнаў.
15.20 Чарнобыльскі міністар. Тэленарыс памяці Г.А.Гатоўчыца, першага міністра Мінчарнобыля Украіны.
15.50 Замежжа - Чарнобылю .
16.15 Дзякуй вам, людзі! Рэпартаж.
16.20 Дабрачынныя фонды - дзецям Чарнобыля.
16.50 Калі прыгрэе сонейка. Рэпартаж.
17.00 Наш боль - Чарнобыль. Прамая лінія.
17.20 Палеская бульба. Перадача зь Берасьця.
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн.
18.50 Футбол. Адборачны матч чэмпіянату Эўропы. Зборная Беларусі - зборная Мальты. У перапынку (19.35) - Мультфільм.
20.50 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Прэс-канфэрэнцыя міністра па надзвычайных сітуацыях і абароне насельніцтва ад наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС І.А.Кеніка.
22.40 Пошта прэзідэнта.
23.05 Якім будзе новы дзень?
23.30 Белая Русь. Чорная быль.
24.00 Канцэрт-рэквіем.

1 канал

5.00 Тэлеранак.
8.00, 11.00, 14.00, 23.15 Навіны.
8.20 "Аляска Кід".
9.10 У сьвеце жывёлаў (з сурдаперакладам).
9.45 Стадыён.
10.05 "Прырода сьвету". Н/п тэлесэрыял.
13.00 "Іваноў, Пятроў, Сідараў..."
13.35 "Зразумей мяне".
14.20 Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00 Паглядзі, паслухай...
15.20 "Вандроўка ў мінуўшчыну". Мультсэрыял (ЗША).
15.50 Фэн-клуб.
16.00 Шпаргалка.
16.05 "Элен і хлопцы".
16.30 Цін-тонік.
17.00, 20.00 Час.
17.15 "Адгадай мэлодыю".
17.40 У гэтыя дні 50 гадоў назад.
18.00 Гадзіна пік.
18.20 "Аляска Кід".
19.10 Баскетбол. Чэмпіянат Расеі. Мужчыны. Фінал. "Дынама" (Масква) - ЦСКА.
20.45 "Эх, шлях-дорожка франтавая..."
20.55 Футбол. Адборачны матч чэмпіянату Эўропы. Зборная Грэцыі - зборная Расеі. У перапынку - "Вэрсіі".
22.50 Новыя абывацелі.

Канал "Расея"

7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.25 Рытміка.
7.40 Зоркі гавораць.
7.45 Патрабуюцца...Патрабуюцца...
7.50 Час спраўных людзей.
8.15 Тэлегазэта.
8.20 Сусьветныя навіны Эй-Бі-Сі.
8.45 Формула 730.
9.15 Сялянскае пытаньне.
9.35 Музычны экспромт.
9.45 "Санта-Барбара".
11.30, 13.20 Спраўная Расея.
15.05 Там-там навіны.
15.20 Сьвята штодня .
15.30 Чый бок?
16.20 "У гэты дзень..."
16.25 Далёкі Усход.
16.55 Ніхто не забыты.
17.00 Залатая галіна.
17.30 Кіно ў маі.
17.40 Экспавідэа.
17.55 Музыка ўсіх пакаленьняў.
18.25 Свая гульня.
19.25 Падрабязнасьці.
19.35 "Санта-Барбара".
20.30 "Марына", муз/ф.
21.05 Зала чаканьня.
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаміг.
22.40 Тэатральны разьезд. "Аднойчы ў губэрнскім горадзе NN..."
23.25 Хакей. Чэмпіянат сьвету. Расея - Францыя. 3-і пэрыяд.

Санкт-Пецярбург

12.00 Стыль жыцьця.
12.15 "Як працуюць трохкутнікі", т/ф.
12.25 "Нямецкая хваля".
12.45 "Гісторыя з ромбамі", т/ф.
13.00 Хуткая дапамога.
13.30 "Мануэла".
14.15 Мультфільм.
14.30, 18.30, 21.40 Інфарм TV.
14.40 "Зелянінскі пагост", м/ф.
15.50 "Канал імя Сталіна", д/ф.
16.35 Гістарычны альманах.
17.05 Дзіцячае ТБ. Там, дзе жыве Павуціныч.
17.25 Рознакаляровы сабака.
17.45 Жыцьцё з камфортам.
18.05 Тэлекрама.
18.10 Вялікі фэстываль.
18.45 Спартовыя навіны.
18.55 "Мануэла".
19.45 Тэлеслужба бясьпекі.
19.55 Да гадавіны чарнобыльскай трагедыі. "Распад". Прэм'ера маст. фільма
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.10 Гараскоп.
22.20 Кансэрватар.
22.50 Экран "Кансэрватара". "Дзіця", м/ф.

Чацьвер 27 красавіка

Беларускае тэлебачаньне

7.35 Ранішні кактэйль.
7.50 Мультфільм.
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн.
8.15 Пратакол. Міжнародная праграма.
8.30 Да 50-годзьдзя Перамогі. "У небе "начныя вядзьмаркі", м/ф.
9.45 Скрыжалі.
9.50 "Беларусы ў Амэрыцы". Перадача 7-я.
10.35 Тэлесябрына.
11.35 "Сэнсацыя", м/ф.
12.30 Урокі Н.Наважылавай.
13.05 Планэта людзей. Міжнародная праграма.
13.35 Мультфільмы.
13.55 "Залатая ліра". Частка 4-я.
14.45 Бон тон.
15.15 Відзьма-нявідзьма.
16.20 Вывучаем сваю гісторыю, д/ф.
16.40 Беларуская літаратура. Урокі дзяцінства. Паводле матываў аповесьці Я.Брыля "Сірочы хлеб".
17.05 Да 50-годзьдзя Перамогі. "Шляхам дабрыні, або Нясконча-ная вайна". Перадача з Гомеля.
17.30 Парады агароднікам.
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн.
18.45 "Крок". "Своечасова".
19.15 Пяць вечароў са Стэфаніяй Станютай. Частка 2-я.
20.00 "Маё каханьне, мой смутак".
20.30 Дзень стагодзьдзя.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Студыя "Палітыка".
21.55 Кліп-канцэрт.
22.10 "Сэнсацыя", м/ф.
23.05 Навіны.
23.20 Шоў-прагноз.
23.25 Эканамікст.
23.35 "Крок". "Вялікая Мядзьведзіца".
0.05 Пад купалам Сусьвету.
0.15 Чэмпіянат Беларусі ў валейболе сярод жанчын. "Амкадор" (Менск) - "Гомельдрэў" (Гомель).

1 канал

5.00 Тэлеранак.
7.20 "Салдаты Перамогі". Тэлемарафон.
8.00, 11.00, 14.00, 23.30 Навіны.
8.20 "Аляска Кід".
9.15 Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
10.00 "Прырода сьвету". Н/п тэлесэрыял.
13.00 "Іваноў, Пятроў, Сідараў..."
13.35 "Зразумей мяне".
14.20 Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00 Мульцітролія.
15.20 На балі ў Папялушкі.
15.40 Кампутар-хол.
16.00 Дзіцячыя навіны.
16.05 "Элен і хлопцы".
16.30 ...Да 16 і старэйшым.
17.00, 20.00 Час.
17.20 Лато "Мільён".
17.55 Гадзіна пік.
18.15 "Аляска Кід".
19.05 "Салдаты Перамогі". Тэлемарафон.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.45 "Салдаты Перамогі". Тэлемарафон.
21.00 Баскетбол. Чэмпіянат Расеі. Мужчыны. Фінал. "Дынама" (Масква) - ЦСКА. 2-і тайм.
21.45 Вэрсіі.
22.00 "Салдаты Перамогі". Тэлемарафон.
23.05 У сьвеце джазу.

Канал "Расея"

7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.25 Рытміка.
7.40 Зоркі гавораць.
7.45 Патрабуюцца...Патрабуюцца...
7.50 Час спраўных людзей.
8.15 Тэлегазэта.
8.20 Міжнародны тэлемарафон "Салдаты Перамогі".
9.55 "Санта-Барбара".
11.30, 13.20 Спраўная Расея.
15.05 Там-там навіны.
15.20 Сьвята штодня.
15.30 Кенгуру.
16.20 "У гэты дзень..."
16.25 Новая лінія.
16.55 "І памятае сьвет..."
17.25 Татава музыка.
17.55 Ніхто на забыты.
18.00 Экспавідэа.
18.15 "Сядзі і глядзі".
18.30 Лідар-прагноз.
19.25 Падрабязнасьці.
19.35 "Санта-Барбара".
20.30 Астралогія каханьня.
21.00 Міжнародны тэлемарафон "Салдаты Перамогі".
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаміг.
22.40 Міжнародны шахматны фэстываль "Крамлёўскія зоркі-95".
22.55 Пецярбурскія сэзоны.

Санкт-Пецярбург

12.00 Стыль жыцьця.
12.15 "Геамэтрычныя капрызы", т/ф.
12.25 Парады садаводам.
12.35 "Нямецкая хваля".
13.00 Хуткая дапамога.
13.30 "Мануэла".
14.15 Мультфільм.
14.30, 18.30, 21.40 Інфарм TV.
14.40 Да 50-годзьдзя Перамогі. Кінаканал "Восень".
14.45 "Дзікі мёд", м/ф .
16.20 "У пагоні за перамогаю", м/ф.
16.45 Куды цякуць малочныя рэкі.
17.10 Па ўсёй Расеі.
17.15 Дзіцячае ТБ. Дзецям пра зьвяратаў.
17.50 Праграма тэлевечару.
18.00 Тэлекрама.
18.05 Тэлебліц.
18.10 Вялікі фэстываль.
18.45 Спартовыя навіны.
18.55 "Мануэла".
19.45 Ура! Камэдыя. "Скандал у нашым Клашгорадзе", м/ф.
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.05 Тэлеслужба бясьпекі.
22.15 Праграма тэлезаўтра.
22.25 Гараскоп.
22.30 Тэлекампакт. Музычнае шоў.
23.30 "Тры непагодныя дні", м/ф.

Пятніца 28 красавіка

Беларускае тэлебачаньне

7.35 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн.
8.15 Студыя "Палітыка".
8.30"Маё каханьне, мой смутак".
9.00 Беларуская літаратура. Урокі дзяцінства. Аповесьць Я.Брыля "Сірочы хлеб".
9.25 Дзень стагодзьдзя.
9.30 "Крок". "Своечасова".
10.00 "А шостай гадзіне вечару пасьля вайны", м/ф.
11.30 "Зорная ростань". Берасьцейскі тур. Перадача 4-я.
12.30 "Сэнсацыя", м/ф.
13.25 "Крок". "Пяць зорак". Тэлегульня.
14.15 "Музыка бязь межаў". Мансэрат Кабалье і Аляксандар Анісімаў.
15.05 Да 50-годзьдзя Перамогі. "Жыві і памятай". "Парашуты на дрэвах", м/ф. 1-я і 2-я сэрыі.
17.30 Мультфільм.
17.40 Тэлеклуб паляўнічых і рыбаловаў "Удача".
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн.
18.45 "Абнаўленьне". Сьветлагорскае в/а "Хімвалакно".
19.00 Пратакол. Міжнародная праграма.
19.20 Дыялогі пра спорт.
19.40 Тэлесябрына.
20.00 Пяць вечароў са Стэфаніяй Станютай. Частка 3-я.
20.35 Скрыжалі.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Студыя "Палітыка".
21.55 Кліп-канцэрт.
22.05 Эканамікст.
22.15 Вясёлы ўік-энд.
22.25 "Акалада".
22.55 Шоў-прагноз.
23.00 Навіны.
23.20 "Ніцьці-гангстар", м/ф (ЗША).
1.05 Пад купалам Сусьвету.

1 канал

5.00 Тэлеранак.
8.00, 11.00, 14.00, 23.15 Навіны.
8.20 "Аляска Кід".
9.15 Канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага Сібірскага расейскага народнага хору.
9.40 Спорт.
10.05 "Прырода сьвету". Н/п тэлесэрыял.
13.00 "Іваноў, Пятроў, Сідараў..."
13.35 "Зразумей мяне".
14.20 Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00 "Белы клык". Тэлесэрыял для дзяцей.
15.30 Эх, Самара-гарадок.
15.50 "Памарым у зорным небе". Мультфільм.
16.00 Шпаргалка.
16.05 Рок-урок.
17.00, 20.00 Час.
17.20 Чалавек і закон.
17.50 Бамонд.
18.10 "Аляска Кід".
19.00 Поле цудаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.45 "Справа Сэн-Рамана". Тэлесэрыял.
21.35 Вэрсіі.
21.55 Погляд.
22.35 Музагляд.

Канал "Расея"

7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.25 Рытміка.
7.40 Зоркі гавораць.
7.45 Патрабуюцца...Патрабуюцца...
7.50 Час спраўных людзей.
8.15 Тэлегазэта.
8.20 Сусьветныя навіны Эй-Бі-Сі.
8.45 Формула 730.
9.15 Сялянскае пытаньне.
9.35 Музычны экспромт.
9.45 "Санта-Барбара".
11.30, 13.20 Спраўная Расея
15.05 Там-там навіны.
15.20 Сьвята штодня.
15.30 Рознакаляровая прызма.
16.20 "У гэты дзень..."
16.25 Новая лінія.
16.55 Дыснэй штопятніцы. "Таямніца закінутага рудніка", м/ф.
17.50 Мульці-пульці.
18.00 Гарачая дзясятка.
19.25 Падрабязнасьці.
19.35 "Санта-Барбара".
20.30 У сьвеце аўта- і мотаспорту.
21.05 "Пэрпэндыкулярнае кіно".
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаміг.
22.40 Міжнародны шахматны фэстываль "Крамлёўскіе зоркі-95".
22.55 Хакей. Чэмпіянат сьвету. Расея - Германія. 3-і пэрыяд.

Санкт-Пецярбург

12.00 Стыль жыцьця.
12.15 Мультфільм.
12.25 Парады садаводам.
12.35 "Нямецкая хваля".
13.00 Хуткая дапамога
13.30 "Мануэла".
14.15 Мультфільм.
14.30, 18.30, 21.40 Інфарм TV.
14.40 Ура! Камэдыя. "Скандал у нашым Клашгорадзе", м/ф.
16.35 Хорам.
17.05 Дзіцячае ТБ. Студыя "Уяві".
17.25 Антрэ.
17.50 Праграма тэлевечару.
18.00 Тэлекрама.
18.05 Тэлебліц.
18.10 Вялікі фэстываль.
18.45 Спартовыя навіны.
18.55 "Мануэла".
19.40 Прэм'ера м/ф "Духаў дзень".
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.05 Тэлеслужба бясьпекі.
22.20 Гараскоп.
22.30 "Абрабаваньне", м/ф (Францыя).
0.05 "На біс" група "Форум".

Міліцыянты бяруць банкі

Былы міністар унутраных справаў Уладзімер Данько нядаўна ўзначаліў службу бясьпекі "Белінвэстбанка".

Пайшоў працаваць у банк і экс-шэф сталічнай міліцыі Барыс Піліпенка. Праўда, сп.Піліпенка дасягнуў больш посьпехаў. Ён займае пасаду намесьніка кіраўніка Беларусбанка.

СІМ

Мэдыкі кормяць хворых за свой кошт

Лекары Асіповіцкага раённага шпіталя пацьвердзілі сваю вернасьць клятве Гіпакрата.

Калі былі вычарпаныя сродкі на харчаваньне хворых, мэдыкі аддалі на гэтыя мэты грошы з фонду заробатнай платы.

СІМ

Драўляная гарбата

У крамах Магілёўскага райспажыўсаюзу было прададзена амаль 14,5 тон няякаснай гарбаты.

На 30% прадукт складаўся з пілавіньня і пылу. На складох яшчэ засталося 3 тоны гэтага тавару.

Самагубства — апошняе выйсьце?

На мінулым тыдні ў Магілёўскай вобласьці 13 чалавек скончылі жыцьцё самагубствам.

Сярод самагубцаў пераважна беспрацоўныя і інваліды.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Злачыннасьць ставіць рэкорды

За тры месяцы злачыннасьць у Магілёўскай вобласьці вырасла больш чым у тры разы.

Пра гэта паведаміў на абласной нарадзе па барацьбе са злачыннасьцю начальнік Управы ўнутраных справаў В.Лапацік.

СІМ

Мінная эпідэмія

Гісторыя пра міну, якую шукалі ў Доме ўраду, мела працяг у Горадні.

Мужчына, які не назваў сябе, паведаміў, што замініраваны будынак па вул.Ажэшкі, у якім знаходзіцца паштовае аддзяленьне і тэлефонная станцыя. Дзень быў выходны, відаць таму сапэраў давялося чакаць тры гадзіны. Але тыя, канечне ж, нічога не знайшлі.

Л.ФІЛІПАЎ

На кручок афэрыстаў

У рыбнай гаспадарцы "Нарач" Мядзельскага раёну невядомыя асобы па фіктыўных дакумантах атрымалі 14 тысяч бляшанак рыбных кансэрваў на 100 млн. рублёў.

Міліцыя спрабуе знайсьці гэтых афэрыстаў, якія выдавалі сябе за прадстаўнікоў менскай фірмы "Мастра".

В.Я.

Новы вобраз сацрэалізму

Ёсьць надзея, што партрэт Аляксандра Лукашэнкі (віцебскага мастака І.Карпеева) будзе змешчаны на выставе "Шляхамі вялікай Перамогі", якая адкрыецца 2 траўня ў Менску.

Цяпер твор вісіць на самым відным месцы у Віцебскім мастацкім музэі сярод работ, выстаўленых на конкурс. Адзін тамтэйшы мастацтвазнаўца лічыць, што партрэт галоўнакамандуючага Лукашэнкі меў бы больш шанцаў патрапіць на выставу ў сталіцу, калі б яго намалявалі ў форме маршала.

Урачы будуць лячыць словам?

На лячэньне без мэдыкамэнтаў паступова пераходзяць шпіталі Віцебска. Хірургічнага ўмяшаньня ў арганізм тут ужо стараюцца пазьбягаць.

Вылучаецца тут 3-я гарадзкая бальніца, дзе няма элемэнтарных сродкаў, неабходных для апэрацыяў і пасьля іх: антысэптыкаў, антыбіётыкаў, перавязачных матар'ялаў і нават сьпірту. У аптэках і на складах усё гэта ёсьць, але шпіталі ня маюць грошай, каб набыць гэтыя мэдыкамэнты.

Барыс ХОЛАД

Віцебскія мастакі паедуць у Шатландыю

Брытанскія мэцэнаты запрасілі групу віцебскіх мастакоў на міжнародны мастацкі кірмаш, які пройдзе сёлета ў Шатландыі.

Асабліва ўразілі замежнікаў, якія пабывалі у Віцебску, працы А.Малея, В.Шчаснага, мужа і жонкі Васільевых.

БелаПАН

Субота, 29 красавіка

Беларускае тэлебачаньне

8.00 Эканамікст.
8.10 Люстэрка Сі-Эн-Эн.
8.25 Скрыжалі.
8.30 "У песьні маё жыцьцё", ф/к.
8.45 Студыя "Калыханка". Мультклуб.
9.10 "Лулу - анёл кветак".
9.40 Здароўе. Тэлечасопіс.
10.05 "23 градусы 40 мінут на ўсход па Грынвічы". Перадача зь Берасьця.
10.45 Чэмпіянат Беларусі ў мініфутболе. "Эліта" (Менск) - "Трансмаш" (Магілёў). 2-і тайм.
11.30 Да 50-годзьдзя Перамогі. "Скрыжаваньні вайны". Тэлеспэктакаль. Частка 3-я.
12.30 "Так гэта было..."
12.50 Калаж. Праграма для спраўных людзей.
13.20 "Крок". "Жывая зямля". Экалагічная праграма.
13.40 Чалавек і сьвет. Філасофскія дыялогі.
14.10 Тэніс. Кубак Дэвіса. Зборная Беларусі - зборная Украіны.
14.40 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. "Цівалі" (Менск) - "Нёман" (Горадня). 3-і пэрыяд.
15.15 "ПІФ -ПАФ".
15.50 Шматгучча.
16.20 "Пасьля 2000 году". Н/п сэрыял.
16.45 Тэлекрама.
16.55 "Слоік коміксаў".
17.30 Клаксон.
17.40 "Зорная ростань". Віцебскі тур. Перадача 5-я.
18.40 Пяць вечароў са Стэфаніяй Станютай. Частка 4-я.
19.10 Фінансавы час.
19.25 Калумбус. Высокі стыль.
19.55 Міжнародныя спартовыя навіны.
20.25 Вясёлы ўік-энд.
20.40 Калыханка.
21.00 Рэзананс.
21.40 Кліп-канцэрт.
21.50 "Нов і К"-топ-рэвю.
22.30 Шоў-прагноз.
22.35 "Зоркі" на экране. М/ф "Дзіцёнак да лістапада".
0.15 Тэніс. Кубак Дэвіса. Зборная Беларусі - зборная Украіны.
0.45 Відзьма-нявідзьма.
1.45 Пад купалам Сусьвету.

1 канал

5.00 Тэлеранак.
7.45 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
8.00, 11.00, 14.00,23.20 Навіны.
8.20 Лего-го.
8.50 Фільм - дзецям. "Пажар у флігелі".
9.10 Мультфільм.
9.25 Ранішняя пошта.
10.00 Смак.
10.15 "Здароўе". Памажы сабе сам.
10:45 Мініятура.
11.20 "Вясковая гадзіна" зь Ю. Чарнічэнка.
11.50 "Сьляпы музыка", м/ф.
13.20 Люстэрка.
14.20 Спартовая праграма.
14.50 Да 50-годзьдзя Перамогі. Памяць пра вялікую вайну. "Бэрлін", д/ф.
15.40 У сьвеце жывёлаў.
16.15 Кінапанарама.
17.00, 20.00 Час.
17.20 Брэйн рынг.
18.20 "Рызыка без кантракта", м/ф.
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.45 Пад знакам Задыяка. "Вечар эпіграм".
21.35 "Справа Сэн-Рамана". Тэлесэрыял.
22.30 Праграма У.Малчанава. "Па-дэ-труа".

Канал "Расея"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.20 Зоркі гавораць.
7.30 Гасьцёўня дзеда Мазая.
7.45 Сяргей Белікаў у гасьцёх у студыі "Рост".
8.00 Пілігрым.
8.30 Парламанцкі тыдзень.
9.15 Футбол бязь межаў.
9.55 Кінаафіша.
10.10 Зваротны адрас.
10.55 Кінафэстываль "Дзень Перамогі". "У бой ідуць адныя старыя", м/ф.
12.40 Шэсьць сотак.
13.20 De facto.
13.35 "Балада пра Янушка", м/ф (Польшча).
14.30 Якія маладыя мы былі...
15.25 Шостае пачуцьцё.
15.55 Футбол. Чэмпіянат Расеі. "Дынама" (Масква) - "Ротар" (Валгаград).
17.55 Без жанчын жыць нельга на сьвеце, не.
19.25 "Брыльянтавая рука". Кінакамэдыя.
21.10 У пошуках літаратуры.
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаміг.
22.40 Міжнародны шахматны фэстываль "Крамлёўскія зоркі-95".
23.10 Праграма "А".
0.10 "Цэзар-заваёўнік", м/ф (Італія).

Санкт-Пецярбург

6.30 Хрыстос ва ўсім сьвеце.
7.00 Добрай раніцы.
8.30 Жыўцом.
10.00 Стыль жыцьця.
10.15 "Эўрапейскі калейдаскоп".
10.45 Сьпявае Ю.Марусін.
11.10 "Казка - хлусьня, ды ў ёй намёк". Прэм'ера дак.фільма.
12.10 Музыка ў краіне дабра.
12.40 Тэледоктар.
13.00 Тэст.
13.15 "Дзённыя зоркі", м/ф.
14.50 Песьні нашае памяці.
15.05 Парады садаводам.
15.15 Зебра.
16.00 Вечарына "Российской газеты".
17.30 "Пявучаю сілай камень акрылены", ф/к.
18.00 Праграма тэлевечару.
18.10 Вялікі фэстываль.
18.30, 21.40 Інфарм TV.
18.50 "Зялезныя хлопцы", м/ф.
20.05 Пецярбурскі ангажамэнт.
20.50 Сустрэча з Л.Долінай.
21.20 "Наабум".
22.00 Гараскоп.
22.10 Канал "Ня хочаш - не глядзі".
23.10 Крыштальны ключ. Фэстываль відэакліпаў.
23.30 "Замак Пампон Руж", м/ф.
23.55 "Бабскі бунт". Спэктакаль тэатра музычнай камэдыі.

Нядзеля, 30 красавіка

Беларускае тэлебачаньне

8.00 "Фокусьнік", ф/к.
8.35 "АВС-клуб". Ангельскую вучым самі.
8.50 "Чараўнік Лад і сем прынцэс". Музычная казка. Частка 3-я.
9.05 Акно. Нядзельны канал дзіцячай творчасьці.
10.05 Урокі Натальлі Наважылавай.
10.35 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
10.55 Усё добра,мама!
11.25 Аўта-парк.
11.40 Арсэнал. Праграма для вайскоўцаў.
12.10 Тэніс. Кубак Дэвіса. Зборная Беларусі - зборная Украіны.
12.40 Між намі, жанчынамі.
13.10 "Віншуем Вас!"
14.00 Да 50-годзьдзя Перамогі. "Лента ўспамінаў".
14.40 "Мая ліра". Казімір Сваяк - паэт і асьветнік.
15.05 Сітуацыя.
15.35 Да 50-годзьдзя Перамогі. "Госьці ў хату". Прыватная споведзь.
16.05 "Так гэта было..."
16.20 Тэлекрама.
16.30 Прэс-імрэза.
17.10 "Каралі гітары".
17.40 Стыль.
18.00 "Экспэдыцыя". Н/п сэрыял (Вэнэсуэла). 2-я сэрыя.
18.35 Кампутарны палігон.
19.00 Праспэкт.
19.30 Пяць вечароў са Стэфаніяй Станютай. Частка 5-я.
20.00 Навіны.
20.40 Калыханка.
21.00 Кліп-канцэрт.
21.10 Вясёлы ўік-энд.
21.20 "Каралеўскае паляваньне".
22.05 "Люстэрка трэснула", м/ф (Вялікабрытанія).
0.05 Шоў-прагноз.
0.10 Абібок.
0.30 Пад купалам Сусьвету.
0.40 Тэніс. Кубак Дэвіса. Зборная Беларусі - зборная Украіны.

1 канал

5.00 Тэлеранак.
7.30 Алімпійскі ранак.
8.00, 14.00, 23.00 Навіны.
8.20 Раным-зрана.
8.50 Мультфільмы.
9.15 Пакуль усё дома.
9.45 Крыштальны башмачок.
10.30 Служу Расеі. Армейская крама.
11.05 Сусьветная геаграфія. Тэлечасопіс "Дасьледнік".
12.00 Уся Расея. Дзень добры!
12.25 Салют Перамогі. Маскоўскі фэстываль народнай творчасьці.
12.55 Безь пяці 2000. Пад знакам π".
13.35 Жывое дрэва рамёстваў.
13.40 Спорт падчас абеду.
14.20 Музыка ў эфіры.
15.10 Клуб падарожнікаў.
16.00 Акно ў Эўропу.
16.35 "Флона на цудоўным востраве". Мультсэрыял.
17.00 Час.
17.20 Суфлёр.
18.00 Адзін на адзін.
18.30 Баскетбол. Чэмпіянат Расеі. Мужчыны. Фінал. ЦСКА - "Дынама"(Масква). 2-і тайм.
19.20 Луі дэ Фюнэс у м/ф "Жандар у Сан-Трапэза".
21.00 Нядзеля.
21.45 Песьня-95. Адборачны тур конкурсу "Эўрабачаньне".
22.25 Каханьне зь першага погляду.

Канал "Россия"

7.00, 13.00, 19.00, 21.00 Весткі.
7.20 Зоркі гавораць.
7.30 Міжнародны фэстываль дзіцячай эстраднай песьні.
8.00 Чырвоная горка, ці Радасная нядзеля.
8.10 Добрай раніцы, Эўрэпа.
8.40 Пілігрым.
9.10 Ніхто не забыты.
9.15 Вялікі хакей.
9.55 Аты-баты...
10.25 Расейскае лато.
11.10 Кінафэстываль "Дзень Перамогі". "Прыйшоў салдат з фронту", м/ф.
12.45 Каробка перадач.
13.20 "Балада пра Янушка", м/ф (Польшча).
14.15 Мульці-пульці.
14.25 Шэдэўры з правінцыі.
14.55 Чэмпіянат сьвету ў аўтагонках у класе "Формула-1". Гран-пры Сан-Марына.
17.00 "Русалачка", "Новыя прыгоды Віні Пуха".
18.00 Аншлаг і К .
19.25 Сьвята штодня.
19.35 У Ксюшы.
20.10 "Праз 50 гадоў: наступствы Другой сусьветнай вайны". Расейска-германскі тэлемост.
21.00 Міжнародны шахматны турнір "Крамлёўскія зоркі-95".
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаміг.
22.40 Хакей. Чэмпіянат сьвету. Расея - Канада. 2-і і 3-і пэрыяды.

Санкт-Пецярбург

6.30 Гаючае слова. Праграма-набажэнства.
7.00 Добрай раніцы.
8.30 Жыўцом.
10.00 Стыль жыцьця.
10.15 "Паглядзім". Анонс тэлепраграм.
10.30 Я і мае сябры.
10.45 "Аповед пра сьцяг Перамогі", д/ф.
11.00 Нядзельны лабірынт.
12.30 "Прыгоды маленькіх сяброў". Мультфільмы 1-ы і 2-і.
13.10 Класіка-5. Сустрэчы праз гады. Б.Давідовіч.
13.55 В.Казачэнка. Парад парадаў.
14.50 Слова дэпутатам.
15.20 Мультфільмы.
15.50 Залаты ключ.
16.10 Кідайка.
17.00 Футбол. Чэмпіянат Італіі.
18.50 Уік-энд з дэтэктывам.
19.30, 21.40 Інфарм TV.
19.50 "Паглядзім". Анонс тэлепраграм.
20.05 "Д'яблы", м/ф 1-я сэрыя.
22.00 Уік-энд з дэтэктывам.
22.10 Гараскоп.
22.15 Адамаў яблык.
23.15 "Д'яблы", м/ф 2-я сэрыя.
0.15 "У пачатку мая". Музычны спэктакаль.

Падпісны індэкс 63887. Нумар падпісаны ў друк 20.3.95 (3.00). Надрукавана ў Аршанскай друкарні (г.Ворша, вул.Замкавая, 3). © СВАБОДА Спасылка на газэту СВАБОДА абавязковая. Наклад 77 000